

Sosiaalialan osaamiskeskus
Verso -liikelaitos

päijät sote

 LAB University of
Applied Sciences

 P DASJOKI

Päijät-Hämeen työkyvyn ja työllistymisen tuen malli

Tuetusti työhön ja osallisuuteen Päijät-Hämeessä

 Työkykyohjelma

Työkyvyn tuen ja tuetun työllistymisen malli Päijät-Hämeessä

Työkyvyn ja työllistymisen tuen palvelukokonaisuus

Tuen tarve

Tunnistaminen

Yhteinen
arviointi

Yhteinen
suunnitelma

Vastuhenkilö

Toteutus

Seuranta
ja arviointi

Asiakkaiden palvelupolut

Ammattilaisten toimintamallit

Asiakasosallisuus

Työkyvyn ja työllistymisen tuen palvelukokonaisuus

Erikoissairaanhoido

- Kuntoutustutkimukset

KELA

- Toimeentulo etuudet
- Kuntoutus

TE-palvelut

- Työhakua ja työllistymistä tukevat palvelut
- Työnantaja- ja yrityspalvelut

Kuntien työllisyyspalvelut Kuntakokeilu

- Työllistymisen tuki

TYP

- Työllistämisen monialainen tuki
- Toimeentulo
- Elämönhallinta

Työeläkelaitos

- Toimeentulo
- Ammatillinen kuntoutus

Työterveyshuolto

- Työllisen työkyvyn tuki

Järjestöt

- Kuntoutus
- Työllistymisen tuki

Yritykset ja työnantajat

- Työpaikat
- Palvelut

Sosiaali- ja terveyspalvelut

Sosiaalipalvelut

- Sosiaalihuollon ohjaus ja neuvonta: [Sosiaalihuollon ohjaus ja neuvonta - Päijät-Sote \(paijat-sote.fi\)](https://www.paijat-sote.fi)

Terveyspalvelut

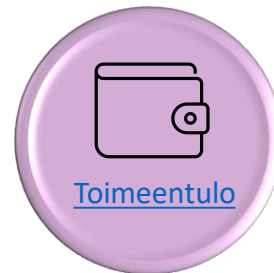
- Päijät-Sote: [Sote-keskusten terveyspalvelut - Päijät-Sote \(paijat-sote.fi\)](https://www.paijat-sote.fi)

Päijät-Sotesta löydät Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän sosiaali- ja terveyspalvelut, jotka palvelevat kaikkia Päijät-Hämeen asukkaita (Asikkala, Hartola, Heinola, Hollola, Iitti, Kärkölä, Lahti, Myrskylä, Orimattila, Padasjoki, Pukkila ja Sysmä).

[Etusivu - Päijät-Sote \(paijat-sote.fi\)](https://www.paijat-sote.fi)

Sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmän perusta on valtion tuella toteutettu kunnallinen sosiaali- ja terveydenhuolto. Julkisen sektorin ohella palveluja tuotetaan yksityisissä yrityksissä. Suomessa toimii myös laaja sosiaali- ja terveysjärjestöjen kenttä, joka tuottaa sekä maksullisia että maksuttomia palveluja.

TYÖLLISTYMISEN TUKI

- Työllistymisen tuen palvelut ovat pitkäaikaistyöttömien, täsmätyökykyisten sekä kuntoutumisvaiheessa olevien henkilöiden työ- ja toimintakykyä tukevia palveluja, joihin ohjaututaan palvelutarpeen arvion pohjalta asiakkaan kanssa yksilöllisesti laaditun palvelukokonaisuuden puitteissa.
- Työllistymisen tuen palvelujen tarkoituksena on tukea ja lisätä asiakkaiden hyvinvointia, elämänhallintaa sekä työ- ja toimintakykyä.
- Työllistymisen tuen palveluilla pyritään myös lisäämään asiakkaan ammatillista ja sosiaalista elämänlaatua, yhdenvertaisuutta ja osallisuutta.

TYÖLLISTYMISEN TUKI / Sosiaalipalvelut

Mitä?

Sosiaalihuollon omatyöntekijä on keskeinen osa sosiaalipalvelujen tuetun työllistymisen kokonaisuutta. Omatyöntekijä toimii asiakkaan tukena ja vastaa palvelukokonaisuudesta. Tuetun työllistymisen palveluihin ohjaututaan omatyöntekijän kautta. Omatyöntekijän palvelukuvaus on diassa 1.1.

Asiakas voi ohjautua sosiaalihuollon omatyöntekijän kanssa laaditun palvelutarpeen arvion kautta **kuntouttavan työtoiminnan** lisäksi myös esimerkiksi sosiaalisen kuntoutuksen palveluun tai sosiaaliohjauksen/sosiaalityön asiakkuuteen.

Vammaispalvelujen päivä- ja työtoiminta sekä työllistymistä tukeva toiminta muodostavat palvelukokonaisuuden, jonka tarkoituksena on edistää sosiaalihuollon keinoin vammaisten ihmisten osallisuutta ja mahdollisuuksia työllistyä.

Miten?

Kuntouttava työtoimintaa järjestetään asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaan osa- tai kokopäiväisesti 1-4 päivänä viikossa 3-24 kuukauden ajan. Toiminnan on oltava tavoitteellista siten, että se parantaa asiakkaan elämänhallintaa ja toimintakykyä, jotta hän voisi työllistyä, hakeutua koulutukseen tai osallistua TE-hallinnon työllistymistä edistäviin palveluihin.

Vammaispalvelujen päivä- tai työtoimintaan tai työhönvalmennuksen palveluun ohjautuminen tapahtuu sosiaalitoimen palvelutarpeen arvion ja asiakkaan yksilöllisten tarpeiden pohjalta.

Lisätietoja sosiaalipalveluista ja palveluihin hakeutumisesta saa Päijät-Soten internetsivustolta: [Tukea arkeen aikuisille - Päijät-Sote \(paijat-sote.fi\)](#) sekä [Sosiaalihuollon ohjaus ja neuvonta - Päijät-Sote \(paijat-sote.fi\)](#)

Sosiaalipalvelut ovat lakisääteisiä palveluita. Niitä saadakseen asiakas tarvitsee palvelupäätöksen, joka perustuu sosiaalihuollon työntekijän tekemään arvioon palvelun tarpeesta.

Miksi?

Kuntouttavan työtoiminnan tavoitteena on ehkäistä työttömyyden aiheuttamia kielteisiä vaikutuksia asiakkaan toimintakykyyn, vahvistaa asiakkaan elämän- ja arjenhallintaa sekä työ- ja toimintakykyä sekä ehkäistä syrjäytymistä tarjoamalla mahdollisuutta työtoimintaan ja muihin palveluihin.

Vammaispalvelujen työhönvalmennus edistää vammaisten ja täsmätyökykyisten mahdollisuuksia työllistyä avoimille työmarkkinoille.

Työllistyminen

Kenelle?

Kuntouttava työtoiminta on **tarkoitettu henkilöille, jotka eivät työ- ja toimintakykynsä asettamien rajoitusten vuoksi voi osallistua julkisiin työvoimapalveluihin tai työhön.**

Vammaispalvelujen päivä- ja työtoiminta sekä työllistymistä tukeva toiminta on tarkoitettu **vammaisille ja täsmätyökykyisille asiakkaille.**

Sosiaalihuollon omatyöntekijä

Mitä?

Sosiaalihuollon omatyöntekijä tukee asiakasta käyttämään ja vahvistamaan voimavarojaan sekä saavuttamaan tavoitteensa. Omatyöntekijä ohjaa ja neuvoo asiakasta sekä varmistaa, että asiakas saa tarvitsemansa palvelut.

Asiakkaalla on tarvittaessa oikeus omatyöntekijään koko sosiaalihuollon asiakkuutensa ajan.

Miten?

Sosiaalihuollon palvelutarpeen arvioissa kartoitetaan asiakkaan kokonaistilannetta, voimavaroja sekä tavoitteita. Asiakkaalle nimetään tarvittaessa sosiaalihuollon omatyöntekijä palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä. Asiakas on itse mukana arvioimassa, tarvitseeko hän omatyöntekijää.

Asiakas voi hakeutua asiakkuuteen itse tai eri viranomaisten tuella. Lisätietoja palveluihin hakeutumisesta: [Sosiaalihuollon ohjaus ja neuvonta - Päijät-Sote \(pajjat-sote.fi\)](#)

Miksi?

Sosiaalipalveluilla ehkäistään ja korjataan ongelmia, joita esimerkiksi työttömyys ja köyhyys aiheuttavat. Sosiaalihuollon omatyöntekijä edistää asiakkaan hyvinvointia ja selviytymistä omassa elämässään.

Kenelle?

Sosiaalihuollon omatyöntekijä auttaa vaikeassa elämäntilanteessa olevia asiakkaita.

Mitä?

Kuntouttavan työtoiminnan järjestää kunta. Riippumatta kuntouttavan työtoiminnan järjestämistavasta, kunta vastaa siitä, että toiminta järjestetään kuntouttavan työtoiminnan lain mukaisesti sekä aktivointisuunnitelmassa tai monialaisessa työllistymissuunnitelmassa määritellyllä tavalla.

Miksi?

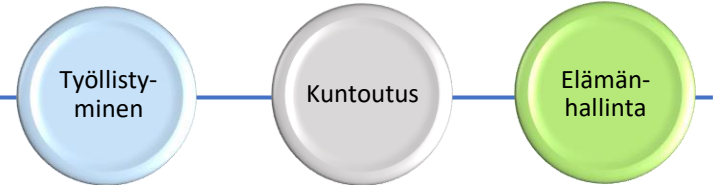
Edistämään henkilön kuntoutumista ja parantamaan työttömän/täsmätyökykyisen henkilön työllistymismahdollisuuksia sekä edistämään jatkopolkujen hahmottamista.

Miten?

Palveluun pääsemiseksi tarvitaan sosiaalihuollon omatyöntekijän päätös. Kuntouttava työtoiminta sovitetaan henkilön työ- ja toimintakyvyn sekä osaamisen mukaan niin, että se on työmarkkinoille pääsyn kannalta mielekästä ja riittävän vaativaa.

Kenelle?

Työttömälle, 25 vuotta täyttäneelle, työmarkkinatukeen oikeutetulle tai toimeentulotukea saavalle
tai
Työttömälle alle 25-vuotiaalle työmarkkinatukeen oikeutetulle tai toimeentulotukea saavalle.

Esimerkki kuntouttavan työtoiminnan asiakkaan palvelupolusta

Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaan palvelupolku

Kuntouttavan työtoiminnan asiakas - Suvi 31 v.

Suvi on aloittanut myyjän opinnot yli 10 vuotta sitten, ja keskeyttänyt ne motivaation loppumisen. Hän on ollut varastohommissa ja satunnaisia keikkatöitä siitä lähtien. Parin vuoden ajan Suvi on ollut työtön työnhakija.

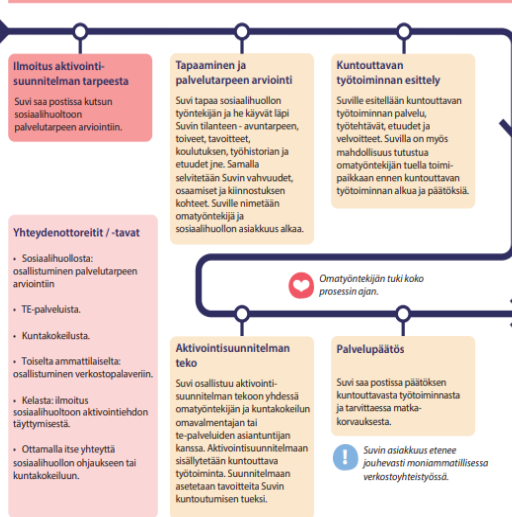
Voimavarat eivät ole riittäneet työllistymistä edistäviin toimiin tai opiskeluun. Kuntakokouksen omavalmentajan kanssa on keskusteltu, että päättyneen työttömyyden vuoksi aktiivisuussuunnitelman teko on ajankohtainen. Koska arjen ja voimavarojen kanssa on haasteita, Suvi ja kuntakokouksen omavalmentaja sopivat yhteydenotosta sosiaalihuoltoon kuntouttavan työtoiminnan mahdollisuuden ja elämäntilanteen karttoittamiseksi.

Suvi asuu yksin ja seurustelee. Hän harastaa käsittöä, musiikin kuuntelua ja lenkkeilyä. Suvi asuu vuokrala Lahden Talojen kerrostaloyksikössä. Vapaa-aikaa hän viettää kavereiden kanssa.

Suvi unelmoi omasta perheestä ja vakituisesta työstä. Hän haluaisi olla itsenäinen ja tasa-arvoisen yhteiskunnan jäsen. Suvi ei oikein tiedä mitä haluaa uraltaan, muiden kuin, että haluaisi olla ihmisten kanssa tekemisissä.

Asiakkaan saapuminen kuntouttavan työtoiminnan palveluihin

Asiakkaan ohjaus ja toiminta palvelussa

Mitä?

Yksilöllistä tukea työn hakuun sekä työllistymiseen vammaisille ja täsmätyökykyisille asiakkaille. Palveluihin ohjaututaan vammaispalvelujen asiakasohjauksen kautta.

Miksi?

Vammaisten ja täsmätyökykyisten yhdenvertaisuuden edistämiseksi työmarkkinoilla. Lakisääteinen palvelu kehitysvammaisten EHL, SHL 27d§ mukaisesti.

Miten?

Palveluun pääsemiseen tarvitaan päätös. Palveluun voi hakeutua sähköisesti osoitteessa

[Asioi sosiaalipalveluissa -www.hyvis.fi](https://www.hyvis.fi).

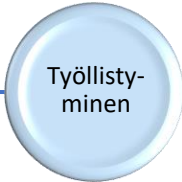

Trion Palvelutorin Vesku-aukiolla on saatavilla neuvontaa päiväaikaisiin toimintoihin liittyvissä kysymyksissä maanantaisin, tiistaisin ja torstaisin klo 14-16 sekä perjantaisin klo 13-15.

Työhönvalmentaja tukee ja neuvoo työnhakijaa ja työnantajaa erilaisissa työllistymisen kysymyksissä, esimerkiksi työhakemusten täyttämässä ja palkkatuen hakemisessa. Tuki jatkuu myös työsuhteen aikana. Palvelussa on mahdollisuus myös vertaisvalmentajan sekä ryhmämuotoisen vertaisvalmennuksen käyttöön.

Kenelle?

Vammaisille ja täsmätyökykyisille asiakkaille.

Työllisty-
minen

Ryhmämuotoinen työllistyminen

Mitä?

Ryhmämuotoisella työllistymisellä tarkoitetaan työllistymisen muotoa, jossa useat vammaispalveluiden asiakkaat suorittavat yhdessä sovittuja työtehtäviä ohjaajan tukemana. Työllistäjänä voi olla esimerkiksi kunta, kuntayhtymä tai yritys. Asiakkaan tavoitteista ja valmiuksista riippuen toimintaan voi osallistua myös harjoittelumuotoisesti, jolloin päämääränä on oppia ja harjaannuttaa omia työelämätaitoja.

Miksi?

Ryhmämuotoinen työllistyminen on työelämäosallisuutta ja palkkatyöllistymistä edistävä vaihtoehto vammaispalveluiden työhönvalmennuksen ja päiväaikaisen toiminnan välille. Palkkatyöntekijänä asiakas saa työsuoritteestaan työehtosopimuksen mukaista palkkaa.

Miten?

Ryhmämuotoista työskentelyä yhteistyökumppanin toimeksiannosta vammaispalveluiden ohjaajan tukemana. Työnantaja määrittelee työtehtävät, joita asiakkaat suorittavat vammaispalvelun ohjaajan tukemana. Toiminta on tavoitteellista ja sen tuloksia seurataan aktiivisesti.

Kenelle?

Vammaispalveluiden päiväaikaisen toiminnan asiakkaille, jotka haluavat edistää työelämäosallisuuttaan.

Työllistyminen

Työkyvyn tuki

- Toimenpiteet, joilla tuetaan työikäisten työssä jatkamista, työhön paluuta ja työllistymistä. Näitä palveluja ovat työpaikan, työvoimapalvelujen, terveydenhuollon, sosiaalipalvelujen, kuntoutuksen, koulutuksen sekä sosiaaliturvan keinot.
- Työkyvyn tuella edistetään ihmisten ja yhteisöjen selviytymistä omassa työ- ja toimintaympäristössään sekä pysymistä työ- ja toimintakykyisenä.

Työkyvyn tuen palvelut Sote-keskuksessa

Mitä?

Sosiaali- ja terveyskeskuksessa tunnistetaan asiakkaan työkyvyn tuen tarve. Moniammatillisen tiimin tuella ja yhdessä asiakkaan kanssa valitaan hänelle sopivat palvelut ja varmistetaan niiden oikea-aikainen eteneminen.

Miten?

Sote-keskuksessa työskentelee ammattilaisia, joilla on erityistä osaamista työkyvyn arviointiin ja tukeen. Kuka tahansa asiakkaan kohtaava ammattilainen voi tunnistaa työ- ja toimintakykyyn liittyviä riskitekijöitä. Työkyvyn tuen palvelut kootaan moniammatillisen verkoston tuella asiakkaan tarpeiden mukaan. Asiakkaan kanssa haetaan ratkaisuja työelämään pääsemiseen, työssä jatkamiseen tai kuntoutumista selvittäviin ja tukeviin palveluihin. Tarvittaessa on mahdollisuus myös erikoissairaanhoidon kuntoutustutkimusyksikön konsultointiin. Palvelussa asiakkaan tukena on nimetty vastuuhenkilö, jotta varmistetaan asiakkaan ohjautuminen oikea-aikaisesti oikeisiin palveluihin ja asioiden eteneminen. Työkyvyn tukemiseksi sote-keskuksen ammattilaiset toimivat tarpeen mukaan yhteistyössä eri viranomaisten, asiantuntijoiden ja muiden organisaatioiden edustajien kanssa.

Miksi?

Tavoitteena on työkyvyn parempi tunnistaminen ja oikea aikaisempi eteenpäin ohjaaminen tarvittavaan tahoon. Mitä varhaisemmassa vaiheessa työkykyhaasteet tunnistetaan, sitä enemmän vaihtoehtoja kuntoutumiselle on käytettävissä. Työttömyyden kesto lyhenee, kun työkyvyn tuen palveluprosessi on asiakaslähtöinen ja sujuva.

Kenelle?

Työkäiselle työttömälle, jolla on oma kokemus työkyvyttömyydestä, paljon haasteita työ- ja toimintakyvyssä ja arjessa selviytymisessä tai työllistymisen esteiden syyt ovat epäselvät. Hänellä voi olla moniammatillisen tuen tarve, eikä yksittäisistä palveluista ole löytynyt ratkaisua tilanteen edistämiseksi

Työkykykoordinaattori

Työkykykoordinaattoripalvelua on kehitetty vuoden 2022 aikana Hollolan, Asikkalan ja Padasjoen sote-keskuksissa osana alueellista Työkyky-hanketta. Yksi työkykykoordinaattori jatkaa kyseisissä sote-keskuksissa vuoden 2023 ajan, osana Tulevaisuuden sote-keskus –hanketta.

Mitä?

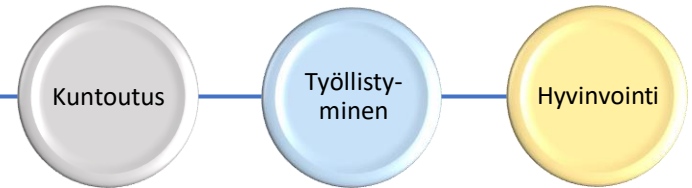
Työkykykoordinaattori on työelämän, työ- ja toimintakyvyn, palvelujärjestelmän ja asiakastyön ammattilainen, jonka tehtävänä on yhdessä osatyökykyisen henkilön kanssa löytää oikeat keinot työkyvyn tukeen ja työllistymiseen.

Miten?

Työkykykoordinaattori käy läpi asiakkaan koulutus- ja työhistoriaa, työ- ja toimintakyvyn liittyvää tilannetta, elämäntilannetta sekä asiakkaan omia tavoitteita työllistymisen ja kuntoutumisen suhteen. Tarvittaessa työkykykoordinaattori kontaktoi asiantuntijoita tai kokoaa moniammatillisen verkoston. Työkykykoordinaattori neuvoo ja auttaa asiakasta etenemään sovittujen tavoitteiden mukaisesti.

Miksi?

Tavoitteena on edistää asiakkaan työllistymistä, kuntoutumista, työssä jatkamista tai siihen paluuta esimerkiksi pitkän sairausloman tai työttömyyden jälkeen.

Kenelle?

Työikäiselle työttömälle, jolla on oma kokemus työkyvyttömyydestä, paljon haasteita työ- ja toimintakyvyssä ja arjessa selviytymisessä tai työllistymisen esteiden syyt ovat epäselvät. Hänellä voi olla monialaisen tuen tarve eikä yksittäisistä palveluista ole löytynyt ratkaisua tilanteen edistämiseksi.

Asiakkaiden ohjautumista palveluun kehitetään vuoden 2023 alussa.

Työttömien terveydenhoitaja

Mitä?

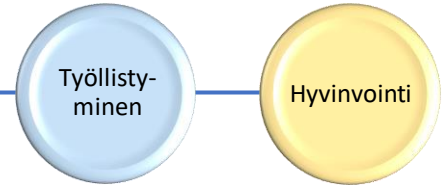
Terveydenhoitaja on hoitotyön, terveyden edistämisen ja kansanterveystyön asiantuntija. Asiantuntemus kattaa elämänkulun eri vaiheet. Työttömien terveydenhoitaja vastaa lakisääteisten työttömien terveystarkastusten toteuttamisesta.

Miten?

Terveystarkastukseen tullaan TE-palveluiden tai sosiaalihuollon läheteellä. Ennen tarkastusta asiakas täyttää esitietolomakkeen. Tarkastuksessa käydään läpi asiakkaan terveydentila, sairaudet, oireet, sosiaalinen tilanne sekä koulutus- ja työhistoria. Lisäksi keskustellaan elintavoista ja annetaan tarvittaessa elintapaohjausta. Terveystarkastuksen jälkeen asiakas ohjataan laboratoriokokeisiin sekä tarvittaessa muiden terveydenhuollon ammattihenkilöiden vastaanotolle. Laboratoriokokeiden tulokset käydään asiakkaan kanssa läpi puhelimitse. Lähettävä taho saa terveystarkastuksesta asiakkaan suostumuksella kirjatun palautteen.

Miksi?

Terveystarkastuksen tavoitteena on arvioida asiakkaan terveydentilaa sekä työ- ja toimintakykyä. Terveystarkastuksesta laadittu kertomus auttaa lääkärinä saamaan kokonaiskuvan asiakkaan tilanteesta mahdollista työkyvyn arviointia varten. Kertomuksesta on hyötyä myös muille asiakkaan hoitoon tai työkyvynarviointiin osallistuvilla ammattilaisilla.

Kenelle?

Oikeus työttömien terveystarkastukseen on kaikilla työttömillä. Valtaosa terveystarkastukseen tulijoista tulee työvoimahallinnon tai sosiaalihuollon ammattihenkilöiden ohjaamana.

Terveydenhuollon sosiaaliohjaaja

Mitä?

Terveydenhuollon sosiaaliohjaus on matalan kynnyksen perustason ohjaus ja neuvontatyötä.

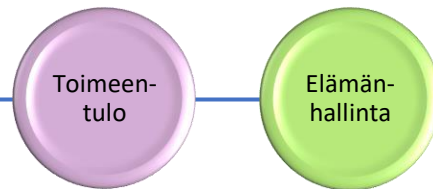
Terveydenhuollon sosiaaliohjaaja ei toimi sosiaalihuollon palveluista vastaavana omatyöntekijänä, tee palvelupäätöksiä eikä myönnä taloudellista tukea.

Miten?

Terveydenhuollon sosiaaliohjaajan palveluun ohjaututaan sote-keskuksen muiden työntekijöiden kautta. Terveydenhuollon sosiaaliohjaus on neuvontaa, ohjausta ja avustamista mm. sosiaalihuoltoon ja Kelan etuuksiin liittyvissä asioissa. Tarvittaessa asiakasta autetaan hakemusten täyttämässä. Tilanearvion perusteella asiakas ohjataan tarvittaessa varsinaiseen sosiaalihuollon palveluun, työkykykoordinaattorille tai erilaisiin terveydenhuollon palveluihin.

Miksi?

Terveydenhuollon sosiaaliohjaaja toimii osana Sote-keskuksen moniammatillista tiimiä sosiaaliohjauksen ja sosiaalipalvelujen asiantuntijana.

Kenelle?

Palvelua on vuoden 2023 loppuun asti saatavilla Hollolan, Asikkalan ja Padasjoen Sote-keskuksissa. Palvelu on tarkoitettu kaikenikäisille terveydenhuollon asiakkaille, jotka tarvitsevat sairastamiseen, toimeentuloon, etuuksiin tai elämäntilanteeseen liittyen ohjausta, neuvontaa tai avustamista.

Päihdesairaanhoitaja

Mitä?

Tukea ja hoitoa riippuvuuksiin liittyvissä ongelmissa.

Miksi?

Omaisten, työntekijän tai asiakkaan itsensä huoli voinnista.

Miten?

Riippuvuuden hoitomallin mukaista työskentelyä; päihteettömyyden tukikäynnit, vointikontrollit, valvottu Antabus-hoito, avovieroitus, toiminnallisten riippuvuuksien hoito, ajokorttiseurannat. Ajanvarauksella, lähetettä ei tarvita. Myös etätapaamiset onnistuvat.

Kenelle?

Kaikille, jotka kokevat olevansa riippuvaisia päihteistä (alkoholi, huumeet, lääkkeet) tai toiminnallisista riippuvuuksista (pelaaminen, seksi, shoppailu jne.) tai kokevat riippuvuuden olevan ongelmallista ja haluavat vähentää tai lopettaa. Palvelu on ikärajatton.

Psykiatrinen sairaanhoitaja

Mitä?

Psykiatrinen sairaanhoitaja toimii perusterveydenhuollossa oman erikoisalansa asiantuntijana asiakkaiden hoitoprosessissa.

Miksi?

Palvelee asiakkaita, joilla on jaksamisen tai mielenterveyden kanssa haasteita. Antaa konsultaatio apua muille terveydenhoidon ammattihenkilöille.

Miten?

Asiakas tapaa psykiatrista sairaanhoitajaa. Psykiatriset sairaanhoitajat antavat keskusteluapua ja tietoa ja tukea mielenterveyden häiriöistä kärsiville tai erilaisia kriisitilanteita kohtaaville. Lääkehoidon seuranta ja arviointi.

Kenelle?

Lääkäriin lähetteellä.

Fysioterapeutti

Mitä?

Asiakas saa ohjausta ja neuvontaa työ- ja toimintakykynsä ylläpitämiseksi. Tehdään fyysisen toimintakyvyn arvioita ja / tai toimintakykytestejä.

Miksi?

Lääkäri tarvitsee arvion asiakkaan fyysisestä toimintakyvystä jatkohoitoa ja -ohjautumista varten.

Miten?

Asiakas ohjataan tarpeen mukaan lääkärin tai sote-ammattilaisen lähettämänä. Fysioterapeutti haastattelee, havainnoi ja tutkii kartoittaakseen asiakkaan kokonaistilanteen. Asiakas ja lähettävä taho saavat palautteen. Palaute näkyy asiakkaalle Omakantapalvelussa.

Kenelle?

Kaikille työikäisille työkykykartoitusta varten.

Toimintaterapeutti

Mitä?

Toimintaterapeutti arvioi kuntoutuksen tarvetta seuraavilla alueilla: käden toimintakyky, kognitiiviset valmiudet ja taidot esimerkiksi hahmottaminen, ajattelutoiminnot, toiminnan ohjaus, päivittäiset toiminnot kuten pukeutuminen, asiointi.

Miksi?

Lääkäri tarvitsee arvioin asiakkaan toimintakyvystä jatkohoitoa ja -ohjautumista varten.

Miten?

Asiakas ohjataan tarpeen mukaan lääkärin tai sote-ammattilaisen lähettämänä. Toimintaterapeutti haastattelee, havainnoi ja tutkii kartoittaakseen asiakkaan toimintakyvyn.

Kenelle?

Kaikille työikäisille toimintakykykartoitusta varten.

Lääkäri

Mitä?

Arvio työkyvystä ja eläkeselvittelyn tai kuntoutuksen tarpeesta sekä tutkimusten toteutus perusterveydenhuollossa.

Miten?

Lääkäri tekee arvion kuntoutuksen ja hoidon tarpeesta. Yksilöllisen tarpeen mukaan lääkäri voi myös lähettää asiakkaan jatkotutkimuksiin. Lääkäri laatii arvioonsa perustuvan B-lausunnon.

Miksi?

Lääkärin tekemä työkykyarvio on tarpeen silloin, kun sairauspäiväraha- tai työkyvyttömyyseläkeoikeutta ei voida ratkaista asiakkaan tai terveydenhuollonyksikön Kelaan toimittamien lääketieteellisten selvitysten perusteella.

Kenelle?

Työttömille työnhakijoille, jotka tarvitsevat tarkemman selvityksen työkyvystä.

Sairaanhoidaja

Mitä?

Hoitaja arvioi potilaan tilanteen ja hoidon tarpeen kiireellisyyden puhelimesta. Arvion perusteella potilaalle annetaan aika lääkärin tai hoitajan kiireettömälle vastaanotolle tai ohjataan muihin terveydenhoidon palveluihin.

Miksi?

Potilas ottaa yhteyttä perusterveydenhuoltoon, terveyden- tai sairaanhoidollisissa asioissa

Miten?

Hoitaja tekee arvion puhelimitse. Hoitajan vastaanotolla hoidetaan muun muassa lääkainjektiot, ompeleiden/hakasten poistot, korvahuuhteluja, haavahoidot, infektiopotilaiden arviointi ja lyhyet sairauslomat.

Kenelle?

Kaikille hoitoa tarvitseville potilaille.

Työkyvyn ja työllistymisen tuen verkosto

- Työelämään palaaminen tai työllistyminen ovat usein monivaiheisia prosesseja, joissa edistymisen tueksi tarvitaan erilaisia tukitoimia sekä toimijoita. Työkyvyn ja työllistymisen tuen ammattilaisilla on keinoja ja välineitä asiakkaan tilanteen edistämiseen. Yhdessä asiakkaan kanssa työskennellessä on mahdollisuus löytää ratkaisuja työelämään pääsemiseen, työssä jatkamiseen ja jatkosuunnitelmiin.
- Monialaisen verkostoitumisen ja yhteistyön avulla asiakas saa asiantuntevaa, oikea-aikaista ja sujuvaa palvelua yksilöllisiin tarpeisiinsa.
- Työkyvyn ja työllistymisen tuen verkostossa asiakkaan tukena toimivat sosiaali- ja terveystieteiden lisäksi mm. Kela, TE-palvelut, työllisyyden kuntakokeilut, työeläkelaitokset, työterveyshuolto sekä järjestöt ja hankkeet.

Erikoissairaanhoido

Mitä?

Erikoissairaanhoido tarkoittaa erikoislääkärien tekemää tutkimusta ja hoitoa. Erikoissairanhoidossa toteutetaan hoidon lisäksi myös kuntoutusta sekä työkyvyn arvioita. Erikoissairanhoidossa työkyvyn tukeen liittyvät asiat toteutuvat yleensä, kun kyseessä on erikoisalaan liittyvä sairaus tai vaikeahoitoinen krooninen sairaus.

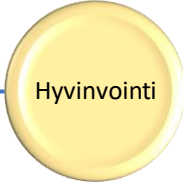
Miten?

Erikoissairanhoidon kuntoutustutkimusyksikössä voidaan tehdä kokonaisvaltainen työkyvyn ja kuntoutusmahdollisuuksien arvio. Arvioinnissa on mukana lääkäri ja sosiaalityöntekijä ja tarvittaessa psykologi ja tai neuropsykologi sekä muita erityistyöntekijöitä. Lisäksi tarvittaessa toteutetaan yhteispalavereja eri erikoisalojen kanssa.

Erikoissairanhoidon työkyvyn arvioon voi liittyä jatkosuunnitelman laadinta kuntoutustyöryhmässä, jossa mukana voi olla esimerkiksi TE-toimiston tai kuntakokeilun edustaja ja tarvittava verkosto

Miksi?

Jos asiakkaalla perustutkimukset on tehty perusterveydenhuollossa tai työterveyshuollossa, ja asiakkaalla on tarvetta kuntoutukseen tai työkyvyn arvioon. Erikoissairanhoidon Kuntoutustutkimusyksikössä voidaan täydentää työterveyshuollon selvityksiä tai perusterveydenhuollossa tehtyjä työttömän henkilön työkykyyn liittyviä selvityksiä.

Hyvinvointi

Kenelle?

Asiakkaalle, jolla on työkyvyttömyyden uhka ja lisäksi:

- jos kyseisen asiakkaan sairauksiin liittyviä selvityksiä tai monen sairauden hoito on jo erikoissairanhoidossa.
- asiakas on työeläkekuntoutuja, eikä työterveyshuolto ole käytössä tai työterveyshuolto haluaa lisäselvityksiä terveydenhuollossa.

Kela

Mitä?

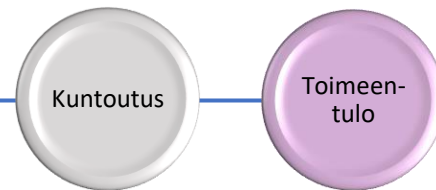
Kela järjestää kuntoutusta kaikenikäisille ja turvaa kuntoutuksen aikaista toimeentuloa.

Miten?

Usein kuntoutustarpeen toteaa lääkäri ja hän suosittelee sitä B-lausunnolla. Nuorille on myös kuntoutuspalveluja, joita varten ei tarvita lääkärin lausuntoa.

Miksi?

Kuntoutus voi auttaa palaamaan työelämään, jatkamaan töissä tai elämään sairauden kanssa. Kela järjestää monipuolisesti erilaisia ammatillisen ja lääkinnällisen kuntoutuksen palveluita. Esimerkiksi sopeutumisoljennuskursseja, kuntoutuspsykoterapiaa, ammatillista selvittelyä ja työkokeiluja.

Kenelle?

Kaikenikäisille, joiden työ- tai toimintakykyä heikentää sairaus tai vamma. Nuorille myös kuntoutuspalveluita ilman sairautta.

Lisätietoja [Kuntoutus](#) | [Henkilöasiakkaat](#) | [Kela](#)

Te-palvelut

Mitä?

TE-toimistot tarjoavat asiakkaille kattavan valikoiman erilaisia työnhakua ja työllistymistä sekä yritystoimintaa tukevia palveluja. TE-toimisto antaa tukea työnhakuun, ilmoittaa avoimia työpaikkoja ja tarjoaa ammatinvalintaan ja koulutukseen liittyvää ohjausta.

TE-palveluita ovat: työvoimakoulutus, valmennuspalvelut: ura-, työnhaku- ja työhönvalmennus, työ- ja koulutuskokeilu, ammatinvalinta- ja uraohjaus, palkkatuki, aloittavan yrittäjän palvelut, omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella, ammattitaito- ja osaamiskartoitus sekä työolosuhteiden järjestelytuki .

Miten?

Henkilöasiakkaana Te-palveluista saat neuvoja ja tukea työnhaussa sekä voit tarvittaessa vahvistaa työnhakutaitojasi erilaisissa palveluissa ja valmennuksissa. Lisäksi TE-palveluista saa ammatinvalintaan ja koulutukseen liittyvää ohjausta ja sitä kautta järjestetään mm. työvoimakoulutusta. Voit ilmoittautua työnhakijaksi [Oma asiointi - palvelussa](#). Tarkempia tietoja alueen TE-palveluista löydät [Hämeen TE-toimisto - TE-palvelut](#)

Työllistyminen

Palvelut löydät Työmarkkinatorilta:

[Avoimet työpaikat \(tyomarkkinatori.fi\)](#)

[Henkilöasiakkaat \(tyomarkkinatori.fi\)](#)

[Työnantajat ja yrittäjät \(tyomarkkinatori.fi\)](#)

Miksi?

TE-toimisto on alueen työmarkkinoiden asiantuntija, jonka tärkein tehtävä on työn välittäminen. TE-toimistoilla on myös tärkeä rooli työttömien palvelutarpeiden tunnistamisessa.

Kenelle?

Kaikille työtä ja koulutusta hakeville henkilöille (osa palveluista on kohdennettu vain työttömille tai työttömyyden uhan alaisille työnhakijoille) sekä yrityksille, yhteisöille ja muille työnantajille.

Kuntien työllisyyspalvelut

Mitä?

Ohjausta ja valmennusta työnhakijoille.

Miksi?

Työllisyyspalvelujen tavoitteena on parantaa alueen työllisyystilannetta. Työllisyyspalvelut edistävät työttömien työllistymistä avoimille työmarkkinoille.

Miten?

Kuntien tarjoamia työllisyyspalveluita ovat mm. kuntouttava työtoiminta, työhönvalmennuspalvelut, työpajatoiminta, työkokeilut ja palkkatuettu työ. Moni kunta tarjoaa kuntalisää, jolla kannustetaan alueen yrittäjiä ja yhdistyksiä palkkamaan työttömiä.

Kenelle?

Kunnan työttömät henkilöt.

Työllisty-
minen

[Työllisyyspalvelut - Asikkala](#)
[Työllisyyspalvelut - Hartola](#)
[Työllisyyspalvelut - Heinola](#)
[Työnhakijalle - Hollola](#)
[Työllisyyspalvelut - Iitti](#)
[Työllisyyspalvelut - Kärkölä \(karkola.fi\)](#)
[Työllisyyspalvelut - Lahti](#)
[Työllisyyspalvelut - Orimattilan kaupunki](#)
<https://www.padasjoki.fi/> [Padaspaletti \(innokyla.fi\)](#)
<https://www.sysma.fi/>

Ohjaamo Lahti tarjoaa 15-29-vuotiaille lahtelaisille nuorille monialaista maksutonta ohjausta työllistymiseen, opiskeluun ja tulevaisuuden suunnitteluun
[Etusivu – Ohjaamo Lahti](#)

Kuntakokeilu

Lahden seudun kuntakokeiluun kuuluvat Lahti, Asikkala, Hollola, Kärkölä sekä Orimattila

Mitä?

Kokeilun aikana osa valtion työ- ja elinkeinotoimistojen tehtävistä on siirtynyt kuntien vastuulle. Kuntakokeilussa kehitetään tulevaisuuden työllisyyspalveluja.

Miten?

Kuntakokeilun asiakkaana saat omavalmentajan, joka auttaa sinua löytämään itsellesi sopivia ratkaisuja eteenpäin ja ohjaa oikeiden palveluiden ääreen. Tärkein toimintatapa on henkilökohtainen ohjaus ja vuorovaikutus valmentajan ja työttömän työnhakijan välillä.

[Työllisyyspalvelut - Asikkala](#)

[Työllisyyden kuntakokeilut - Hollola](#)

[Työllisyyden kuntakokeilu - Kärkölä \(karkola.fi\)](#)

[Työllisyyspalvelut - Lahti](#)

[Työllisyyden kuntakokeilu - Orimattilan kaupunki](#)

Miksi?

Tavoite on edistää nykyistä tehokkaammin työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista sekä tuoda uusia ratkaisuja osaavan työvoiman saatavuuteen.

Kenelle?

Kuntakokeilun asiakkaaksi kuuluu työttömänä, lomautettuna, työllistettynä olevana tai työllistämistä edistävässä palvelussa olevana työnhakijana, jos

- ei ole oikeutta ansiopäivärahaan, vaan saa työmarkkinatukea tai peruspäivärahaa.
- äidinkielenä on muu kuin suomi, ruotsi tai saame tai on muu kuin suomen kansalaisuus
- on alle 30 -vuotias

Työllisty-
minen

Työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu TYP

Mitä?

TYP tarjoaa lahtelaisille yksilöllistä, **moniammatillista palvelua työllistymisen tueksi**.

Yhteispalvelussa hyvinvointiyhtymä, TE-toimisto/kuntakokeilu ja Kela yhdessä arvioivat ja yhteensovittavat työttömän palvelutarpeet. Suunnittelevat työttömän työllistymisen kannalta tarkoituksenmukaiset palvelukokonaisuudet sekä vastaavat työttömien palveluprosessin etenemisestä ja seurannasta yhdessä asiakkaan kanssa.

Miten?

Lähetettä ei tarvita. Ohjautuminen voi tapahtua ensisijaisesti TE –asiantuntijan, kuntakokeilun omavalmentajan tai sosiaalihuollon ammattilaisen, mutta myös muiden toimijoiden kautta. Asiakas voi myös itse ottaa yhteyttä TYP – palveluun. Lisätietoja [Päijät-Hämeen TYP - Päijät-Sote \(paijat-sote.fi\)](#) Työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu - TE-palvelut

Miksi?

Asiakas tarvitsee monialaista, intensiivistä ohjausta, tukea ja valmennusta työ- ja toimintakyvyn selvittämiseen, työllistymiseen tai kouluttautumiseen. Palvelujen yhteensovittaminen on tarpeen silloin, kun työttömän työllistymisvaikeudet eivät johdu yksinomaan avointen työpaikkojen tai ammatillisen osaamisen puutteesta. Työttömällä on lisäksi sellaisia työllistymiseen vaikuttavia työ- ja toimintakyvyn rajoitteita tai elämänhallintaan liittyviä ongelmia, jotka eivät ratkea yksinomaan viranomaisten välisellä konsultoinnilla, vaan edellyttävät monialaista yhteistyötä.

Kenelle?

Palvelun asiakkaana ovat ne lahtelaiset työttömät, joiden työllistymistä voidaan edistää yhteensovittamalla hyvinvointiyhtymän, TE-toimiston/kuntakokeilun ja Kelan palveluja ja joilla on työllistymiseen vaikuttavia työ- ja toimintakyvyn tai elämänhallinnan haasteita. Asiakkaalla on työllistymisen tai opiskelun näkymä noin kahden vuoden sisällä. Lisäksi asiakas on saanut työmarkkinatukea 300 päivää tai on täyttänyt 25 vuotta ja ollut työttömänä yhtäjaksoisesti 12 kuukautta tai alle 25 –vuotias ja ollut työttömänä yhtäjaksoisesti 6 kuukautta.

Työeläkelaitos

Mitä?

Työeläkelaitokset eli työeläkeyhtiöt, joita ovat erityiseläkelaitokset, eläkesäätiöt ja -kassat sekä julkisilla aloilla Keva tarjoavat:

- Ammatillista kuntoutusta eli työeläkekuntoutusta, kuten työkokeilua, uudelleen koulutusta, kurssitusta, työhönvalmennusta tai elinkeinotukea, jos kuntoutujalla on todettu riski joutua työkyvyttömyyseläkkeelle lähivuosina ilman työeläkekuntoutuksen toimenpiteitä.
- Työkyvyttömyyden perusteella myönnettyä eläkettä, jota voi olla: määräaikainen osakuntoutustuki tai kuntoutustuki ja toistaiseksi voimassaoleva osatyökyvyttömyyseläke tai täysi työkyvyttömyyseläke; turvataan toimeentulo, jos työkyvyttömyys jatkuu vielä Kelan sairauspäivärahaikauden jälkeen.
- Vanhuuseläkettä, osittaista vanhuuseläkettä, työuraeläkettä ja perhe-eläkettä niistä erikseen säädettyillä ehdoilla
- Työnantajille ja muille yhteistyötahoille tietoa, neuvontaa, työkaluja, tutkimusta, koulutusta ja tukea työkyvyn tukemiseen ja sen kehittämiseen.

Miten?

Terveyden ja työkyvyn selvitys. Hakemus omalle työeläkelaitokselle. Hakemuksen liitteeksi tarvitaan lääkärin b- lausunto.

Miksi?

Tuetaan työssä selviytymistä ja työssä jatkamista terveydentilan rajoitteet huomioivassa työnkuvassa, jos on todettavissa työkyvyttömyyden uhka.

Varmistetaan eläketurva ja sen oikea-aikaisuus. Esim. työkyvyttömyyseläke silloin, kun henkilö ei pysty työskentelemään sairauden tai vamman vuoksi, eikä kuntoutus ole enää vaihtoehto, eikä oikeutusta vanhuuseläkkeeseen vielä ole. Yhteiskunta, yritykset ja etuutta saava henkilö hyötyvät työeläkekuntoutuksesta taloudellisesti. Se mahdollistaa myös kuntoutujalle ammattitaidon säilymisen ja osaamisen laajentamisen, paremman toimeentulon, korkeamman vanhuuseläkkeen, paremman toimintakyvyn ja työhön liittyvät sosiaaliset suhteet.

Kenelle?

Työsuhteessa oleville ja yrittäjille sekä työttömille erikseen määriteltujen ehtojen täyttyessä

[Kuntoutus - reitti takaisin työelämään - Työeläke.fi \(tyoelake.fi\)](#)
[Työeläkekuntoutus - Työeläkevakuuttajat TELA ry](#)

Työterveyshuolto

Mitä?

Selvittää, arvioi ja seuraa työperäisiä terveysvaaroja ja -haittoja, työntekijöiden terveydentilaa sekä työ- ja toimintakykyä sekä kuvaa työkyvyn rajoitteet ja työkyvyn ennusteen.

Seuraa ja edistää vajaakuntoisen työntekijän työssä selviytymistä, antaa kuntoutusta koskevaa neuvontaa ja ohjaa hoitoon tai lääkinnälliseen tai ammatilliseen kuntoutukseen

Miten?

Työterveyshuollon säännöllisillä työpaikkakäynneillä ja muilla menetelmillä selvitetään ja arvioidaan työn ja työolosuhteiden terveellisyyttä ja turvallisuutta

Terveystarkastuksissa huomioidaan työstä ja työympäristöstä aiheutuva erityinen sairastumisen vaara sekä työntekijän yksilölliset ominaisuudet

Tarvittaessa arvio ja lausunto työntekijän työkyvystä, työssä jatkamisen mahdollisuuksista sekä jäljellä olevasta työkyvystä.

Selvitys työntekijän työssä jatkamisen mahdollisuuksista tehdään yhdessä työntekijän ja työnantajan kanssa

Pitkän sairauspoissaolon aikana työntekijän terveyden ja työkyvyn seuranta. [Työkyvyn tukeminen - Työnantajat](#) | [Työnantajat](#) | [Kela](#)

Työterveyshuolto on tarvittaessa yhteistyössä muun terveydenhuollon, työhallinnon, opetushallinnon, sosiaalivakuutuksen ja sosiaalihuollon, työsuojeluviranomaisen edustajien sekä muiden tarvittavien tahojen kanssa

Miksi?

Työterveyshuoltolaki velvoittaa yrityksen järjestämään työntekijöilleen työterveyshuollon, johon sisältyy työntekijöiden terveyden ja työkyvyn edistäminen

Ehkäistään pitkiä sairauspoissaoloja ja ennenaikaisia eläköitymisiä.

Työntekijä hyötyy taloudellisesti välttämällä ansiomenetyksiä, alhaisempaa eläkettä sekä työhön ja siihen liittyvien sosiaalisten suhteiden menetystä

Kenelle?

Kaikille työ- tai virkasuhteessa oleville työntekijöilleen, jotka tekevät työtä Suomessa.

Laajemmin tietoa työterveyshuollon lakisääteisistä tehtävistä löytyy: [Työterveyshuoltolaki](#)

Yritykset, työnantajat

Mitä?

Yritys tukee työntekijöidensä työkykyä. Yrityksen tuen taustalla on: [Työsopimuslaki](#), [Työterveyshuoltolaki](#) ja [Työturvallisuuslaki](#)
Yritykset voivat osallistua osatyökykyisten työntekijöiden tuettuun työllistämiseen ja ammatillisen kuntoutuksen järjestämiseen tai palkata osatyökykyisiä yyo.fi/osatyokyisten-tyollistaminen

Miten?

Työkyvyn johtaminen kuuluu yrityksen hyviin johtamiskäytäntöihin
[Työkyvyn tuki](#) | [Työterveyslaitos \(ttl.fi\)](#)

Käytännössä yrityksillä on erilaiset perusteet ja edellytykset työkyvyn tuen toiminnalleen, riippuen esim. yrityksen koosta ja toimialasta.

Työkyvyn tuen malli sisältää kuvauksen yrityksen työkyvyn hallinnan, seurannan ja varhaisen tuen käytännöistä ja ohjeistaa mm. arjen esimiestyötä

Työkyvyn tukemiseksi yrityksissä tehdään yhteistyötä johon osallistuu johto, esimiehet, henkilöstö, työsuojeluorganisaatio, HR, palkkahallinto ja työterveyshuolto

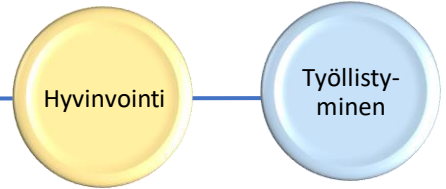
Työntekijä huolehtii omasta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja työkyvystään. Työntekijän tulee noudattaa työssään työnantajan määräyksiä ja ohjeita sekä työpaikalla sovittuja käytäntöjä. Hänellä on oikeus saada apua työnantajalta, esihenkilöltä ja työterveyshuollolta työkykynsä liittyvissä asioissa.

Yritys voi toimia yhteistyössä, kuntoutustahon, TE- palveluiden sekä tuetun työllistymisen eli työllistymistä edistävien monialaisten palvelujen tarjoajien kanssa [Työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu - TE-palvelut](#)

Miksi?

Työn vaatimusten ja työntekijän työkyvyn kohdatessa hyötyvät sekä yritys että työntekijä
Ehkäistään pitkiä sairauspoissaoloja ja ennenaikaisia eläköitymisiä sekä vähennetään niistä yrityksille ja yhteiskunnalle aiheutuvia kustannuksia
Yrityksellä on mahdollisuus hyötyä täsmätyökykyisen työllistämisestä ja tuetusti työllistetyllä on mahdollisuus kiinnittyä työelämään
Parantaa työnantajamielikuvaa

Kenelle?

Työ- tai virkasuhteessa olevat, tuetusti työllistetyt tai palkatut osatyökykyiset

Järjestöt, yhdistykset ja hankkeet

Mitä?

Eri järjestöt, yhdistykset ja hankkeet tarjoavat tukea työllistymiseen ja työkyvyn ylläpitämiseen. Näiden toimijoiden kokemus ja tieto täydentävät julkisen sektorin tereys- ja työllisyyspalveluita.

Miksi?

Järjestöillä on tärkeä asema julkisten palveluiden kumppaneina. Sosiaali- ja terveysjärjestöt edistävät monin tavoin joko edustamansa ryhmän, kuten pitkäaikaissairaiden tai eläkeläisten, tai kaikkien kuntalaisten fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia sekä turvallisuutta.

Miten?

Tuen tarjoamisen lisäksi monet järjestöt, yhdistykset ja hankkeet työllistävät henkilöitä, joilla on työkyvyn tai työllistymisen kanssa haasteita. Erityisesti sosiaali- ja terveysjärjestöt toimivat monin tavoin kansalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Ne tarjoavat sosiaali- ja terveyspalveluja, vertaistukea, yleishyödyllistä toimintaa/harrastetoimintaa sekä toimivat jäsentensä edunvalvojina.

Kenelle?

Henkilöille, joilla on työkyvyn haasteita tai vaikeuksia työllistyä. Toimintaa ja neuvontaa järjestöjen toiminnan kohderyhmään kuuluville, esimerkiksi sairausjärjestöt.

[Tukea työllistymiseen | Vates](#)

[Lahden alueen työllisyysverkosto - Dila](#)

[Etusivu | Päijätämäläiset \(pajathamalaiset.fi\)](#)

[Etusivu - Soste](#)

Työkyvyn tuki sote-keskuksessa

Asiakkaiden palvelupolut

Ammattilaisten toimintamallit

Työkyvyn tuki sote-keskuksissa/asiakkaan palvelupolut

(Mallia kehitetty Hollolan, Asikkalan ja Padasjoen sote-keskuksissa)

Ennen Yhteydenottoa

Asiakkaalla on voinut olla pitkittynyttä työttömyyttä, pitkään jatkuneita tai useita sairauksilomia, lyhyeksi jääneitä työsuhteita, loppuun viemättömiä opiskeluita tai työ- ja toiminta kykyyn vaikuttavia terveydellisiä haasteita. Puutteita työnhaku taidoissa, jaksamattomuutta tai kykenemättömyyttä hoitaa työllistymiseen liittyviä asioita tai motivaation puute työllistystä.

Tunnistaminen

Asiakas itse tai työntekijä tuo esille työkyvyn tuen tarpeen. Työntekijä arvioi työkyvyn tuen tarvetta haastattele malla asiakasta. Joko vastaanotolla tai myöhemmin kotona asiakas täyttää itsearviointi lomakkeen (työkykyviisari). Asiakkaan luvalla työntekijä kerää asiakkaan terveystiedoista työkykyyn vaikuttavia tietoja ja ollaan tarvittaessa asiakkaan verkostoon yhteydessä.

Yhteinen Arviointi

Asiakas ja työkyvyn tuen ammattilainen käyvät yhdessä läpi asiakkaan tilannetta ja suunnittelevat tarvittavia jatkotoimia . Keskustelun aiheina voi olla mm työkyvyn tuen tarpeen aikataulutus, konsultaatiotarpeiden arviointi, verkoston tarve/määrittely. Asiakkaan kanssa sovitaan "työn jako" (asiakkaan ja työntekijän vastuutehtävien sopiminen),

Yhteinen Suunnitelma

Asiakas on aktiivisesti mukana työkykynsä tuen tarpeen arvioinnissa ja suunnitelmassa sekä osallisena päättämässä jatkotoimista, mm moniammatillisen työryhmän tarpeesta. Yhteinen suunnitelma auttaa selkeyttämään kaikkien verkostoon osallistujien tehtävät, sekä auttaa asiakasta motivoitumaan ja sitoutumaan ja tavoitt eisiin. Työkykyyn liittyvät tavoitteet ja suunnitelma on asiakkaan käytössä [Omakannassa](#), [Ohjeet ja asiointi - Kansalaiset - Kanta.fi](#).

Vastuutyöntekijä

Asiakkaalla on vastuutyöntekijä asiakkuuden päättymiseen saakka. Vastuutyöntekijä voi vaihtua asiakkaan tilanteen/tarpeen muututtua sen mukaan, missä asiakkaan palveluiden pääpaino on.

-Sote-tiimi/potilasvastaava (Sote-keskus)

-omatyöntekijä (sosiaalihuolto)

-TE-asiiantuntija (TE-palvelut) tai Kuntakokeilun omatyöntekijä

Vastuutyöntekijä on asiantuntija, joka vastaa asiakaskohtaisten palvelujen järjestämisestä ja seurannasta.

Toteutus

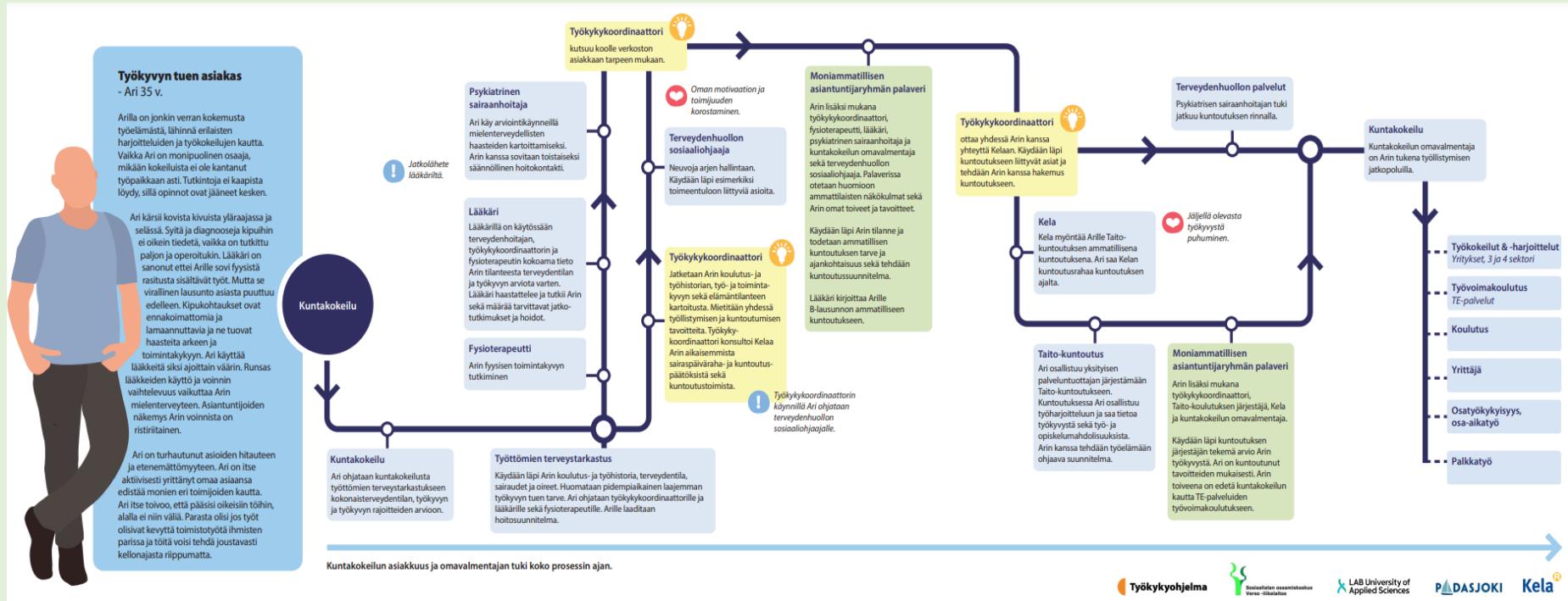
Asiakkaan työkykyä toteutetaan yhteisen suunnitelman mukaisesti. Sovittu vastuutyöntekijä toimii asiakkaan tukena tarpeen mukaan.

Seuranta ja arviointi

Vastuutyöntekijä seuraa ja arvioi yhdessä asiakkaan ja asiakkaan verkoston kanssa suunnitelman toteutumista. Suunnitelmaa ja tavoitteita päivitetään tarvittaessa.

Esimerkki 1 työkyvyn tuen asiakkaan palvelupolusta

Työkyvyn tuen asiakkaan palvelupolku Ari

Esimerkki 2 työkyvyn asiakkaan palvelupolusta

Työkyvyn tuen asiakkaan palvelupolku Maija

Työelämän ulkopuolella

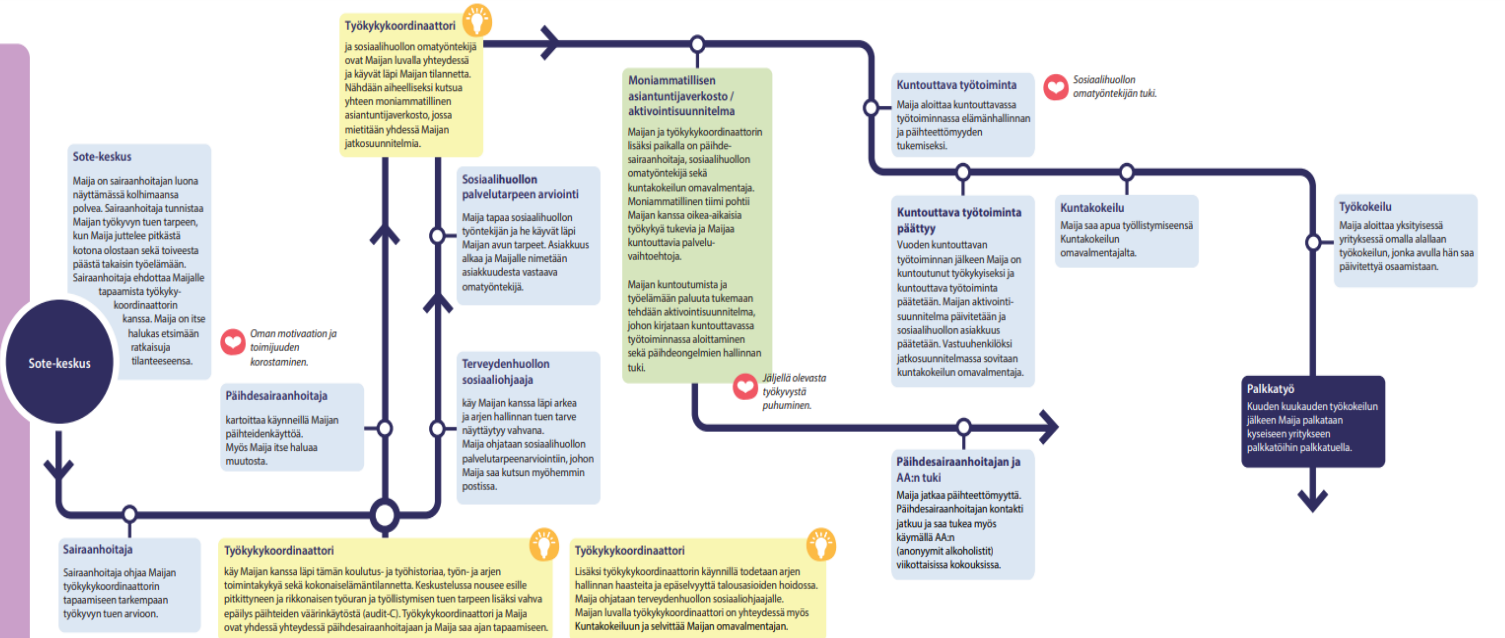
- Maija 47v.

Majalla on ammatillinen koulutus vuosien takaa. Hän on ollut pitkään poissa työelämästä ja työmarkkinoilta. Majan mies oli yrittäjä ja Maija oli kotona kotitähtinä perheen lapsien kanssa.

Lapset olivat kasvaneet jo isoiksi ja Maija oli pääasiassa kotona yksin. Yksinäisyyttänsä Maija oli lääkinnyt juomalla viiniä kottitöiden lomassa. Juomisen Maija salasi pitkään perheeltään. Erialaisten elämäntapojen ja -tavoitteiden vuoksi seurasii lopulta ero puoliosasta.

Maija muutti muutamia kuukausia sitten asumaan yksin ja ilmoittautui työnhakijaksi huomattuaan taloudellisen tarpeen töihin menemiseksi. Kuntakokelun omavalmentajalle oli aika tuollaista.

Juomisen vuoksi Majalle sattui ajoittain pieniä kaatumisia ja vahinkoja, joiden jälkeä hän kävi palkkaamassa sairaanhoitajan luona.

Työkyvyn tuki sote-keskuksessa / ammattilaisten toimintamallit

[Työkyvyn tuki sote-keskuksessa](#)

Ennen yhteydenottoa:

Työkyvyn tuen tarpeen asiakkaalla on voinut olla pitkittynyttä työttömyyttä, pitkään jatkuneita tai useita sairauslomia, lyhyeksi jääneitä työsuhteita, loppuun viemättömiä opiskeluja tai työ- ja toiminta kykyyn vaikuttavia terveydellisiä haasteita. Puutteita työnhaku taidoissa, jaksamattomuutta tai kykenemättömyyttä hoitaa työllistymiseen liittyviä asioita tai motivaation puute työllistyä.

Tunnistaminen: (jokaisen ammattilaisen tehtävä)

Työkyvyn tuen tarpeen tunnistamisessa kiinnitetään huomiota sairauslomiin, asiakkaan omaan arvioon työkyvystä ja työllistymismahdollisuuksista. Asiakkaan oma motivaatio on olennainen asia. Ammattilaisen näkökulmana on jäljellä olevan työkyvyn huomioiminen ja työllistymisen tukeminen.

Työkyvyn tuen tunnistamiseen tarvittavaa tietoa on asiakkaan osaaminen, koulutus, työkokemus/yrittäjyys, terveydentila, elämäntilanne, työnhakutaidot-/valmiudet, vahvuudet ja voimavarat. Kiinnitetään huomiota jäljellä olevaan työkykyyn.

Tunnistamisen tukena/apuna voi konsultoida muuta Sote-henkilöstöä tai asiakkaan verkostoa.

Työkyvyn tuen tarpeen tunnistamisen nopeana välineenä voi käyttää apuna

"Asiakkaan oma-arvio/työkykypistemäärä -mittaria. [Työkykypistemäärä - Duodecim \(terveysportti.fi\)](https://www.duodecim.fi/tyokypistemaara)

Työkyvyn tuen tarpeen herätteitä ammattilaiselle on mm.

- sairausloma / toistuvat sairauslomat
- hylätyt sairauspäivärahat/kuntoutusetuudet/eläkkeet
- epäsuhta asiakkaan oman arvion ja lääketieteellisen arvion välillä
- rikkonainen työhistoria, useampia tuettuja työpaikkoja
- hoitamattomat sairaudet/oireet
- työterveys loppumassa / työsuhde päättyvässä / työttömyyden uhka
- pystyvyyden tunne/oma kokemus alentuneesta työ- toimintakyvystä
- Oppimisvaikeudet, kognitiivisten taitojen puute
- riippuvuudet

Yhteinen arviointi:

Asiakkaalta kysytään suostumus tietojen vaihtoon verkostoilta, suostumus kirjataan potilastietojärjestelmään. Työntekijä arvioi yhdessä asiakkaan kanssa asiakkaan työkyvyn tuen tarvetta. Asiakkaan työkykyyn vaikuttavaa tietoa kerätään yhteen asiakkaan tekemästä itsearvioinnista sekä työntekijän tekemistä haastatteluista, havainnoinneista (mm asiakkaan keskittymiskyky, jaksaminen, toimintakyky tapaamisilla) ja kerätyistä asiatioista. Työkykyyn liittyvät arviointi ja tavoitteet kirjataan potilastietojärjestelmään HOI-lehdelle. Asiakas ohjataan hakemaan tieto Omakannasta.

Arvioinnissa voi käyttää apuna olemassa olevia konsultaatiokäytäntöjä mm

- kelan konsultaatiomahdollisuus työkyvyn tuen kanssa työskenteleville 1x viikossa tunnin ajan (kts kelan palvelukuvaus)
- erikoissairaanhoidon lääkärin konsultointi mahdollisuus 1x kuukaudessa-viestipiikillä konsultaatiomahdollisuus sote-keskuksessa
- konsultaatiomahdollisuus moniammatillisissa tiimeissä: mm sote-keskuksen tiimit, muut moniammatilliset tiimit ja verkostot
- puhelut/tapaaminen

Mittarit: Osatyökykyisten asiakkaiden työ- ja toimintakyvyn arviointi tarvitsee tuekseen mittareita, joilla voidaan todeta olemassa oleva työ- ja toimintakyky. Saadun tiedon avulla voidaan työkyvyn tukea kohdentaa tarkemmin.

Esimerkkeinä yleisimmin käytetyistä mittareista

1. Työkykykysymys [Työkykykysymys Työkykypistemäärä - Duodecim \(terveysportti.fi\)](https://www.duodecim.fi/tyokykykysymys)

Oletetaan, että työkykyysi on parhaimmillaan saanut 10 pistettä. Minkä pistemäärän antaisit nykyiselle työkyvyillesi? Jos et ole tällä hetkellä töissä, arvioi viimeisintä työtäsi tai ammattisi vaatimuksia. Jos sinulla ei ole ammattia, arvioi tilannettasi suhteessa siihen, mitä haluaisit työksesi tehdä.

0 = en pysty lainkaan työhön

10 = työkykyyni on parhaimmillaan

Tulkinta: Vastauksen ollessa 7 tai alempi, työkykyisyyttä kannattaa selvittää tarkemmin.

2. Kykyviisari [Kykyviisari – Työ- ja toimintakyvyn tukena](https://www.kykyviisari.fi/)

3. Mielen terveystalon mittarit [Pages - Mielen terveystalo.fi](https://www.mielenterveystalo.fi/)

Yhteinen suunnitelma:

Asiakas otetaan aktiivisesti mukaan työkyvyn tuen suunnitelman laatimiseen. Työntekijä miettii asiakkaan kanssa mm moniammatillisen työryhmän kokoamisesta. Yhteisesti laadittu työkyvyn tuen suunnitelma auttaa selkeyttämään kaikkien verkostoon osallistujien tehtävät, sekä auttaa asiakasta motivoitumaan ja sitoutumaan asetettuihin tavoitteisiin. Työkykyyn liittyvät tavoitteet ja suunnitelma kirjataan potilastietojärjestelmään, jonka tiedot on asiakkaan käytössä Omakannassa,

[Ohjeet ja asiointi - Kansalaiset - Kanta.fi](#)

Vastuutyöntekijä:

Asiakkaalla on vastuutyöntekijä asiakkuuden päättymiseen saakka. Vastuutyöntekijä voi vaihtua asiakkaan tilanteen/tarpeen muututtua sen mukaan, missä asiakkaan palveluiden pääpaino on. Vastuutyöntekijöinä voi olla työpareja tai vastuutyöntekijöiden verkosto.

Vastuutyöntekijä: asiakas/potilasvastaava sote-tiimissä (terveydenhuolto); omatyöntekijä (sosiaalihuolto); TE-asiantuntija tai Kuntakoikeilun omavalmentaja

Työkykykoordinaattorin tehtävänä on koordinoida työkyvyn tuen asiakaspolkua ja verkoston toimintaa ja koota asiakkaan tarpeista lähtevän moniammatillinen asiantuntijaryhmä

Toteutus:

Työkyvyn tuen suunnitelman toteutuksen aikana vastuutyöntekijän tehtävänä on asiakaskohtaisten palvelujen järjestäminen ja seuranta. Vastuutyöntekijän tehtävänä on turvata palvelujen jatkuvuus ja oikea-aikaisuus. Suunnitelman toteutuminen ja mahdolliset muutokset suunnitelmissa ja tavoitteissa kirjataan asiakkaan tietojärjestelmiin. Tarvittaessa konsultoidaan verkostoja.

Työkykykoordinaattorin tehtävänä on koordinoida työkyvyn tuen asiakaspolkua ja verkoston toimintaa sekä koota asiakkaan tarpeista lähtevän moniammatillinen asiantuntijaryhmä .

Seuranta ja arviointi:

Vastuutyöntekijä seuraa ja arvioi yhdessä asiakkaan kanssa tavoitteiden toteutumista. Tarvittaessa vastuutyöntekijä kokoaa verkoston toteutuksen arviointia varten. Varmistetaan että asiakas tietää mistä työkyvyn tuen kirjattu tieto löytyy.

Laatukriteereihin perustuva tuettu työhönvalmennus

Asiakkaiden palvelupolut

Ammattilaisten toimintamallit

Laatukriteereihin perustuva tuettu työhönvalmennus/ asiakkaiden palvelupolut

Ennen yhteydenottoa:

Asiakkaalla saattaa olla haasteita työ- ja toimintakyvyssään, pitkittynyttä työttömyyttä tai tarvetta kuntoutumisen tukemiseen.

Tunnistaminen:

Asiakas saattaa itse havaita tuen tarpeensa ja ottaa yhteyttä sosiaalitoimeen. Yhteydenotto saattaa tulla myös yhteistyötahoilta; esim. kuntakokeilusta, terveydenhuollosta, Kelasta tai asiakkaan omaiselta. Asiakas ohjautuu sosiaalitoimeen palvelutarpeen arvioon.

Yhteinen arviointi:

Sosiaalihuollon palvelutarpeen arviossa kartoitetaan asiakkaan kokonaistilannetta, voimavaroja sekä tavoitteita. Palvelutarpeen arviossa sosiaalitoimen omatyöntekijä sekä asiakas toteavat yhdessä asiakkaan tarpeen kuntoutumisen tai elämänhallinnan tukemiseen, työllistymisedellytysten vahvistamiseen tai jatkopolkujen hahmottamiseen.

Kuntouttavan työtoiminnan palvelun aloittamiseksi tarvitaan yhteinen tapaaminen te-palvelujen asiantuntijan / kuntakokeilun omavalmentajan, sosiaalihuollon omatyöntekijän ja asiakkaan kanssa. Tapaamisella laaditaan aktivointisuunnitelma, johon kirjataan osapuolten yhteinen ymmärrys asiakkaan ohjautumisesta kuntouttavan työtoiminnan palveluun.

Yhteinen suunnitelma:

Asiakas, kuntakokeilun omavalmentaja sekä sosiaalihuollon omatyöntekijä laativat yhdessä asiakkaalle aktivointisuunnitelman. Aktivointisuunnitelmaan kirjataan asiakkaan tavoitteet, jakson pituus sekä viikoittaiset työtoimintapäivät. Käydään lävitse myös omatyöntekijän sekä omavalmentajan tehtävät asiakkuuden aikana.

Vastuutyöntekijä:

Sosiaalihuollon omatyöntekijä toimii asiakkaan tukena kuntouttavan työtoiminnan asiakkuuden ajan, tarvittaessa myös sen päätyttyä. Omatyöntekijä tukee asiakasta käyttämään ja vahvistamaan voimavarojaan sekä saavuttamaan tavoitteensa. Omatyöntekijä ohjaa ja neuvoo asiakasta sekä varmistaa, että asiakas saa tarvitsemansa palvelut.

Toteutus:

Asiakkaan kuntouttavaa työtoimintaa toteutetaan aktivointisuunnitelmaan kirjattujen tavoitteiden ja sovittujen työtoiminta-aikojen ja -paikan mukaisesti. Kuntouttavassa työtoiminnassa laaditaan toteuttamissuunnitelma, jota seurataan ja arvioidaan säännöllisesti.

Seuranta ja arviointi:

Aktivointisuunnitelman toteutumista seurataan ja päivitetään säännöllisesti omatyöntekijän, omavalmentajan ja asiakkaan yhteisissä tapaamisissa. Tarvittaessa tavoitteita, työtoimintapäiviä ja -aikoja voidaan muuttaa.

Esimerkki laatukriteereihin perustuvan tuetun työhönvalmennuksen asiakkaan palvelupolusta

Laatukriteereihin perustuvan tuetun työhönvalmennuksen asiakkaan palvelupolku

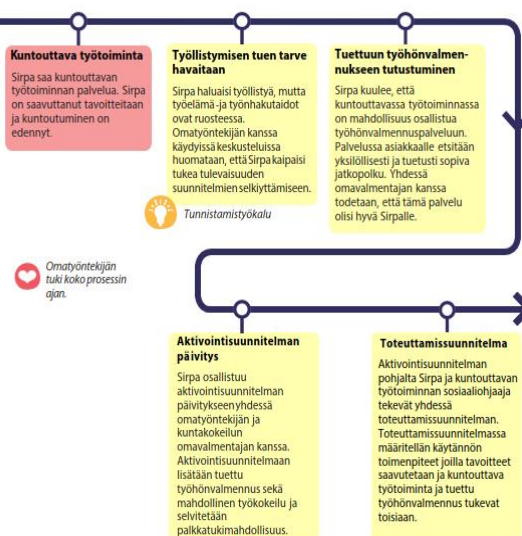
Laatukriteereihin perustuvan tuetun työhönvalmennuksen asiakas - Sirpa 51 v.

Sirpa on eronnut muutama vuosi sitten. Hänellä on kolme aikuista poikaa, joista nuorin opiskelee ja asuu vielä kotona. Sirpalla on muutama hyvä ystävä, mutta pitkien välimatkojen vuoksi yhteyttä on pidetty harvakseltaan ja Sirpa kokeekin ajoittain yksinäisyyttä.

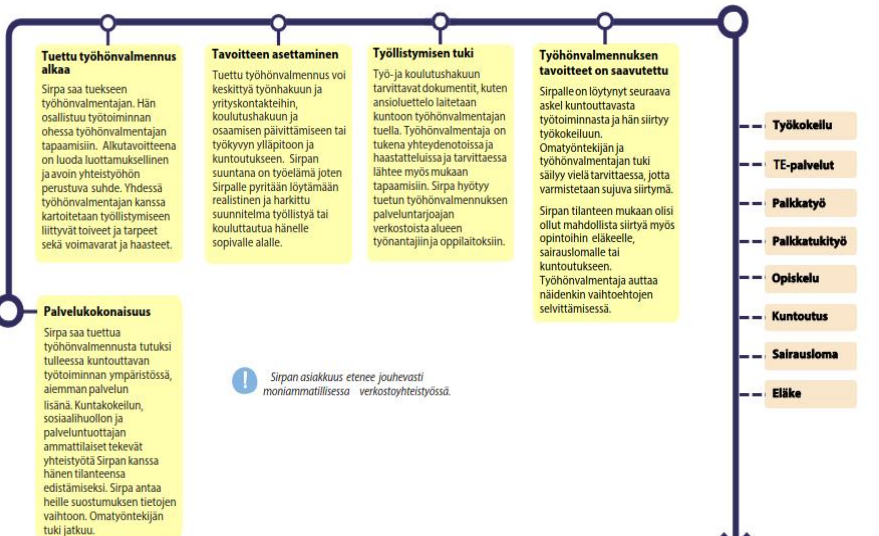
Sirpa on valmistunut merkonomiksi kolmisenkymmentä vuotta sitten. Hän oli työelämässä parin vuoden ajan valmistumisensa jälkeen. Työt olivat porrassivousta, kaupan kassavaihtäviä sekä kesäajajous toimitustehtäviä. Sirpa jäi kotiäidiksi mentyään naimisiin ja ensimmäisen lapsen synnyttyä. Sirpalla ei siis ole työkokemusta vuoden 1993 jälkeen, mutta hän on osallistunut työkokeiluihin, jotka eivät kuitenkaan ole johtaneet palkkatyösuhteeseen.

Kuntakokeilun omavalmentajan ehdotuksesta Sirpa aloitti kuntouttavan työtoiminnan jatkosuunnitelman ja mahdollisten koulutusvaihtoehtojen edistämiseksi. Sirpa on ollut kuntouttavassa työtoiminnassa pian kaksi vuotta. Sosiaaliset suhteet ja toimintakyky ovat lisääntyneet ja motivaatiota ja halua edetä elämässä, koulutusta ja työllistystä, löytyy. Sirpan työtoimintapäiviä on lisäty neljään viikkoon kohden. Kahtena viikon työtoimintapäivistä Sirpa on ollut työtoiminnassa työpajalla ja kahtena päivänä terveysseminarissa asiakaspalvelutehtävissä.

Asiakkaan ohjautuminen tuettuun työhönvalmennukseen

Asiakkaan ohjaus ja toiminta palvelussa

- Työkokeilu
- TE-palvelut
- Palkkatyö
- Palkkatukityö
- Opiskelu
- Kuntoutus
- Sairausloma
- Eliike

Laatukriteereihin perustuva tuettu työhönvalmennus/ ammattilaisten toimintamallit

Ennen yhteydenottoa:

Sosiaalihuollon palveluja tarvitsevalla asiakkaalla voi olla työ- ja toimintakyvyn haasteita, kuntoutumisen tuen tarvetta, pitkittynyttä työttömyyttä, haasteita elämänhallinnassa tai vaikea elämäntilanne.

Tunnistaminen:

Asiakkaan tuen tarve saattaa nousta esille yhteistyökumppaneiden taholla, esim. kuntakokeilu, terveydenhuolto, Kela ym. Sosiaalihuollon palveluista päättää kuitenkin sosiaalihuollon ammattihenkilö, jonne muut tahot voivat asiakkaan ohjata. Sosiaalihuollon palvelutarpeen arviossa sosiaaliohjaaja tai sosiaalityöntekijä tapaavat asiakkaan ja kartoittavat asiakkaan kokonaistilannetta, voimavaroja sekä tavoitteita. Palvelutarpeen arviointi sisältää yhteenvedon asiakkaan tilanteesta sekä sosiaalipalvelujen ja tuen tarpeesta, sosiaalihuollon ammattihenkilön johtopäätökset asiakkuuden edellytyksistä, asiakkaan mielipiteen ja näkemyksen palveluntarpeestaan sekä asiakkaan ja työntekijän arvion omatyöntekijän tarpeesta.

Yhteinen arviointi:

Asiakkaan ohjaututtua sosiaalihuollon asiakkuuteen, tehdään moniammatillista yhteistyötä tarvittavien tahojen kanssa asiakkaan suostumuksella. Asiakkaan suostumus kirjataan sosiaalihuollon järjestelmään ja se yksilöidään käsittämään esimerkiksi kuntakokeilua, työttömien terveystarkastusta ja muita terveydenhuollon toimijoita ja Kelaa. Yhteistyön tarve eri toimijoiden kanssa määräytyy asiakkaan tarpeen mukaisesti. Laatukriteereihin perustuvan tuetun työhönvalmennuksen kohdalla yhteistyötä tehdään mm. Kuntakokeilun omavalmentajan kanssa aktivointisuunnitelman laatimisen ja päivittämisen merkeissä sekä asiakkaan etenemisen seurannan tiimoilta.

Yhteinen suunnitelma:

Sosiaalihuollossa laadittavat suunnitelmat laaditaan aina yhdessä asiakkaan kanssa hänen henkilökohtaisten tarpeidensa pohjalta ja ne kirjataan sosiaalihuollon tietojärjestelmään. Kuntouttavassa työtoiminnassa laadittava toteuttamissuunnitelma pohjautuu aktivointisuunnitelmassa sovittuihin tavoitteisiin ja konkreettisiin keinoja ja välitavoitteita, joilla tavoitteisiin pyritään etenemään. Aktivointisuunnitelmassa ja toteuttamissuunnitelmassa voi sisältää myös tiedon työhönvalmennukseen ohjautumisesta, jos siitä on aktivointisuunnitelman laadinnassa yhteisesti sovittu.

Vastuhenkilö:

Sosiaalihuollon palveluissa asiakkaalla on aina omatyöntekijänä joko sosiaaliohjaaja tai sosiaalityöntekijä, joka koordinoi, seuraa ja arvioi asiakkaan palvelukokonaisuutta ja sen vaikuttavuutta.

Kuntakokeilun omavalmentaja laatii asiakkaan kanssa henkilökohtaisen palvelukokonaisuuden edistämään asiakkaan tilannetta kohti koulutusta, työmarkkinoita tai vaihtoehtoisesti kohti muita asiakkaan tarvitsemia työllistymisen tuen palveluja. Kuntouttavan työtoiminnan sosiaaliohjaaja on asiakkaan tukena kuntouttavan työtoiminnan arjessa ja toiminnoissa. Laatukriteereihin perustuvaan tuettuun työhönvalmennukseen osallistuessaan asiakasta tukee työhönvalmentaja, jonka kanssa asiakas laatii jatkosuunnitelmia omien toiveidensa, tarpeidensa ja pyrkimystensä puitteissa.

Toteutus:

Sosiaalihuoltoa toteutettaessa ja sitä koskevia päätöksiä ja ratkaisuja tehtäessä on otettava ensisijaisesti huomioon asiakkaan etu. Asiakasta ohjataan tarvittaessa lisäpalvelujen pariin sekä suunniteltujen palvelujen vaikuttavuutta ja toteutumista seurataan jatkuvasti.

Seuranta ja arviointi:

Asiakkaan aktivointisuunnitelma päivitetään säännöllisesti kuntouttavan työtoiminnan aikana ja tehdään tarvittaessa muutoksia. Asiakkaan kokonaistilannetta seurataan ja arvioidaan moniammatillisesti asiakkaan verkostossa toimijoiden kanssa. Asiakkaan kanssa tehtävä työ on aina suunnitelmallista. Suunnitelmien toteutumista seurataan ja arvioidaan säännöllisesti myös kuntouttavassa työtoiminnassa, kuntakokeilussa sekä tuetussa työhönvalmennuksessa.

Ryhmämuotoinen työhönvalmennus

Asiakkaiden palvelupolut

Ammattilaisten toimintamallit

Ryhmämuotoinen työllistäminen / asiakkaiden palvelupolut

Ennen yhteydenottoa:

Vammaispalveluiden päiväaikaisen toiminnan asiakkaiden tilanteet ovat yksilöllisiä. Päiväaikaisessa toiminnassa pyritään työllistymistä ja osallisuutta edistäviin ratkaisuihin kunkin asiakkaan tarpeen mukaan.

Tunnistaminen:

Mikäli asiakkuuden peruste on tunnistettu diagnoosi, esim. kehitysvammaisuus, tunnistaminen tapahtuu palveluverkoston toiminnan kautta. Haasteena ovat asiakkaat, jotka olisivat sosiaalihuoltolain 27§ perusteella oikeutettuja vammaispalveluihin, mutta oikeanlaista palveluohjausta ei ole tapahtunut.

Yhteinen arviointi:

Vammaispalveluiden päiväaikaisen toiminnan asiakas voi sijoittua ryhmämuotoisen työhönvalmennuksen asiakkaaksi yhteisen arvioinnin perusteella, joka tehdään kyseisen palvelun ohjaajan, asiakkaan itsensä sekä ryhmämuotoisen työllistymisen ohjaajan kesken.

Yhteinen suunnitelma:

Suunnitelma tehdään asiakkaan toiveiden ja valmiuksien perusteella. Ryhmämuotoisen työllistämisen tavoitteena voi olla joko palkallinen työsuhde tai määräaikainen työharjoittelu, jonka aikana asiakas harjaannuttaa työelämävalmiuksiaan.

Vastuuhenkilö:

Palveluun ohjautumisessa omaohjaaja, työhönvalmentaja ja/tai palvelukoordinaattori. Palvelussa edistymistä seuraa työhönvalmentaja sekä ryhmämuotoisen työllistymisen ohjaaja.

Toteutus:

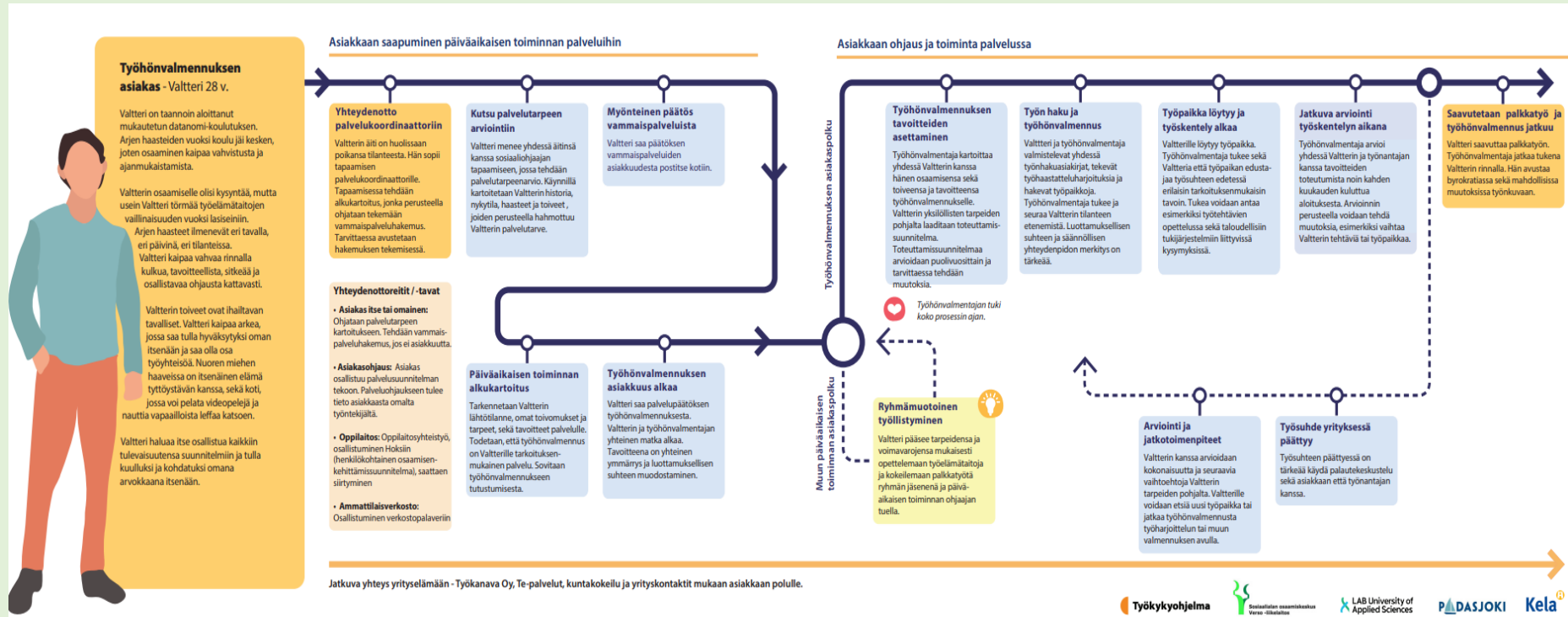
Asiakas osallistuu toimintaan sovittujen tavoitteiden ja sopimusten mukaisesti, joko palkkatyöntekijänä tai työharjoittelijana.

Seuranta ja arviointi:

Tarkoituksenmukainen, kuitenkin vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Esimerkki vammaispalvelujen työhönvalmennuksen asiakkaan palvelupolusta

Työhönvalmennuksen asiakkaan palvelupolku Valteri

Ryhmämuotoinen työllistäminen / ammattilaisten toimintamallit

Ennen yhteydenottoa:

Vammaispalveluiden päiväaikaisen toiminnan asiakkailta on erilaisia tarpeita ja lähtökohtia työelämäosallisuuden näkökulmasta. Valmiudet ja kokemus toimia työelämässä on kirjavaa.

Tunnistaminen:

Asiakkaan palvelun tarve saattaa nousta esille paitsi jo olemassa olevien palveluiden kautta, myös muiden toimijoiden kuten TE-toimiston, oppilaitosten tai omaisten yhteydenoton perusteella. Vammaispalveluiden palvelutarpeen arvioissa sosiaalihojaaja tai palvelukoordinaattori tapaavat asiakkaan ja selvittävät asiakkaan kokonaistilanteen ja sen, mikä palvelu tälle parhaiten sopisi.

Yhteinen arviointi:

Palvelutarpeen arviointi yhdessä asiakkaan, ohjaajan ja palvelukoordinaattorin kesken.

Yhteinen suunnitelma:

Suunnitelma tehdään asiakkaan toiveiden ja valmiuksien perusteella. Ryhmämuotoisen työllistämisen tavoitteena voi olla joko palkallinen työsuhde tai määräaikainen työharjoittelu, jonka aikana asiakas harjaannuttaa työelämävalmiuksiaan.

Vastuuhenkilö:

Palveluun ohjautumisessa omaohjaaja, työhönvalmentaja ja/tai palvelukoordinaattori. Palvelussa edistymistä seuraa työhönvalmentaja sekä ryhmämuotoisen työllistymisen ohjaaja.

Toteutus:

Asiakas osallistuu toimintaan sovittujen tavoitteiden ja sopimusten mukaisesti, joko palkkatyöntekijänä tai työharjoittelijana.

Seuranta ja arviointi:

Tarkoituksenmukainen, kuitenkin vähintään kaksi kertaa vuodessa.

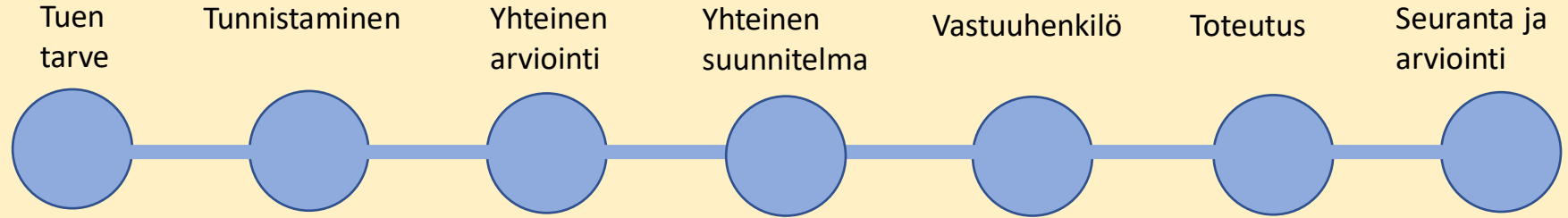
Asiakasosallisuus

Asiakas osallisena palveluissaan oman tahtonsa ja tarpeensa mukaisesti;

- Asiakkailla riittävästi tietoa palveluista
- Asiakkaat osallistuvat omaan palveluunsa
- Asiakkaat antavat palautetta palvelusta ja osallistuvat vuoropuheluun palveluista yhdessä omaistensa, ammattihenkilöstön ja palvelua järjestävien tahojen kanssa
 - Asiakkaat ja ammattilaiset kehittävät palveluita yhdessä
 - Asiakasosallisuus osana strategiaa ja toimintaohjelmaa
- Asiakasosallisuus toteutuu yksittäisessä palvelussa, palvelukokonaisuuksissa ja palvelupoluissa

Asiakasosallisuus työkyvyn- ja työllistymisen tuen palvelupolulla

Palveluista on saatavilla riittävästi tietoa. Palvelut ovat saatavilla ja saavutettavissa oikea-aikaisesti asiakkaan tarpeen mukaan. Asiakas on asiantuntija omassa elämässään ja tarpeissaan. Asiakkaalle on tarjolla ennaltaehkäisevää tukea arjessa ja omassa elämässään.

Asiakas itse, läheinen tai ammattilainen tunnistaa tuen tarpeen. Asiakas tulee kuulluksi ja ymmärretyksi. Asiakkaalla on oikeus saada tietoa eri palveluista ja omasta palveluprosessistaan. Asiakasohjaus palveluihin on vastuullista ja selkeää.

Palvelu- tai hoitotarpeen arviointi. Asiakkaan toiveista ja tarpeista lähtevä arviointi ja tilanteen kartoitus moniammatillisesti verkostoyhteistyössä. Asiakas saa ammattilaisilta apua tilanteensa ratkaisuun ja eteenpäin viemiseen. Asiakkaan oma motivaatio ja tavoitteet tärkeitä.

Osallistuminen ja mahdollisuus vaikuttaa oman palveluprosessin suunnitteluun vuorovaikutuksessa ammattilaisten kanssa. Asiakkaalle tarjotaan riittävästi tietoa itseään koskevista asioista. Asiakkaan tarpeen mukaan yhteensovitettu moniammatillinen palvelu- tai hoitosuunnitelma.

Asiakkaalle selkeä moniammatillinen verkosto, jossa nimettynä asiakkaan asioita koordinoiva vastuuhenkilö. Asiakas tietää kuka hoitaa hänen asiaansa ja keneen olla yhteydessä tarvittaessa.

Asiakkaan tarpeen mukainen palvelukokonaisuus jossa asiakkaan palvelupolku selkeä ja yksilöllisesti asiakaslähtöinen. Asiakas pystyy vaikuttamaan palvelunsa suunnitteluun, kehittämiseen ja tuottamiseen. Asiakkaille lisäarvoa tuottavat ja osallisuutta lisäävät palvelut.

Asiakkaan kokemuksen hyödyntäminen palvelun arvioinnissa ja kehittämisessä. Palautteen ja asiakaskokemuksen kerääminen ja hyödyntäminen. Laadukkaammat ja vaikuttavammat palvelut yhteisen ymmärryksen kautta. Asiakkaan tukeminen palvelua seuraavalla jatkopolulla.

Asiakasosallisuus

Mitä?

Asiakasosallisuudella tarkoitetaan henkilöiden, asiakkaiden ja asiakasryhmien mahdollisuutta vaikuttaa ja osallistua palvelujen suunnitteluun, kehittämiseen ja arviointiin. Asiakkaita voivat olla sekä todelliset että mahdolliset asiakkaat, jotka muodostavat palvelunantajan asiakaskunnan. Asiakkaan osallisuudella omassa palvelussa tarkoitetaan palveluja käyttävän henkilön oikeutta tulla kuulluksi ja sopia palveluistaan yhteisymmärryksessä ammattihenkilöstön kanssa.

Miten?

Käyttäjät osallistuvat ja vaikuttavat omaan tai läheisten palveluun, sekä laajemmin palveluiden, palveluketjujen sekä palvelukokonaisuuksien ideointiin, suunnitteluun, kehittämiseen, toteuttamiseen ja arviointiin. Asiakasosallistamisen keinoja voivat olla esimerkiksi asiakkaiden antama palaute palveluista, asiakkaan ja palvelun järjestäjän vuoropuhelu palveluista, palvelujen kehittäminen ammattilaisten kanssa ja palvelujen tuottaminen asiakkaiden kanssa. Vuoropuhelua voidaan toteuttaa esimerkiksi asiakasraadissa tai –ryhmässä, keskustelutilaisuuksissa tai lakisääteisissä vaikuttamiselimissä. Asiakkaat ja ammattilaiset voivat kehittää palveluja yhdessä esimerkiksi kehittämistyöpajoissa. Asiakkaat voivat toimia kokemusosaajina sekä koulutettuina kokemusasiantuntijoina palvelutuotannossa.

Miksi?

Asiakkaan kokemus osallisuudesta lisää hyvinvointia ja auttaa kehittämään vaikuttavia palveluita. Asiakasosallisuus tuo kokemustiedon näkyväksi ammatillisen ja tieteellisen tiedon rinnalle. Asiakkaiden ja ammattilaisten yhteiskehittämisellä voidaan tuottaa asiakkaiden tarpeita parhaiten asiakkaiden tarpeita vastaavia ja asiakaslähtöisiä palveluja. Palveluihin osallistuminen ja vaikuttaminen on palvelun käyttäjien oikeus ja osallistumisen edistäminen on palvelunjärjestäjien ja -tuottajien velvollisuus. Osallisuudesta säädetään laeissa.

Kenelle?

Palvelujen käyttäjät ja käyttäjien omaiset ja läheiset.

[Asukas- ja asiakasosallisuus - THL](#)

[Asiakkaat ja osallisuus - THL](#)

Lisätietoa työkyvyn ja työllistymisen tuen palveluista

- Kuntoutus
- Työllistyminen
 - Koulutus
 - Hyvinvointi
- Toimeentulo
- Elämänhallinta

Kuntoutus

- [Kuntoutus | Henkilöasiakkaat | Kela](#)
- [Ammatillinen kuntoutus - Sosiaali- ja terveysministeriö \(stm.fi\)](#)
- [Kuntoutus - reitti takaisin työelämään - Työeläke.fi \(tyoelake.fi\)](#)
- [Työeläkekuntoutus - Työeläkevakuuttajat TELA ry](#)
- [Päijät-Hämeen hyvinvointialue - Päijät-Hämeen hyvinvointialue \(paijatha.fi\)](#)
 - [Kuntouttava työtoiminta - Päijät-Sote \(paijat-sote.fi\)](#)
 - [Kuntoutuspoliklinikka - Päijät-Sote \(paijat-sote.fi\)](#)
 - [Sosiaalihuollon ohjaus ja neuvonta - Päijät-Sote \(paijat-sote.fi\)](#)
- [Sosiaalinen kuntoutus aikuisille - Päijät-Sote \(paijat-sote.fi\)](#)
 - [Sosiaalinen kuntoutus - Sosiaali- ja terveysministeriö \(stm.fi\)](#)

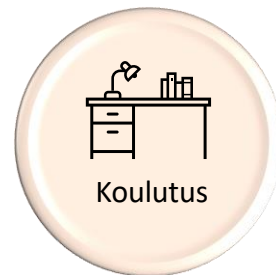
Työllistyminen

- [Palveluita työnhaun tueksi - Työnhaku - Työmarkkinatori \(tyomarkkinatori.fi\)](#)
- [Hämeen TE-toimisto - TE-palvelut](#)
- [Työllisyyspalvelut - Asikkala](#)
- [Työllisyyspalvelut - Hartola](#)
- [Työllisyydenhoitopalvelut - Heinola](#)
- [Työnhakijalle - Hollola](#)
- [Työllisyyspalvelut - Iitti](#)
- [Työllisyyspalvelut - Kärkölä \(karkola.fi\)](#)
- [Työllisyyspalvelut - Lahti](#)
- [Työllisyyspalvelut - Orimattilan kaupunki](#)
- <https://www.padasjoki.fi/> [Padaspaletti \(innokyla.fi\)](#)
- <https://www.sysma.fi/>
- [Etusivu – Ohjaamo Lahti](#)
- [Päijät-Hämeen TYP - Päijät-Sote \(paijat-sote.fi\)](#)
 - [Työhönvalmennus - Päijät-Sote \(paijat-sote.fi\)](#)
- [Avoimet työpaikat \(tyomarkkinatori.fi\)](#)
- [Henkilöasiakkaat \(tyomarkkinatori.fi\)](#)
- [Työnantajat ja yrittäjät \(tyomarkkinatori.fi\)](#)
- [Päijät-Hämeen hyvinvointialue - Päijät-Hämeen hyvinvointialue \(paijatha.fi\)](#)
 - [Kuntoutuva työtoiminta - Päijät-Sote \(paijat-sote.fi\)](#)
 - [Sosiaalihuollon ohjaus ja neuvonta - Päijät-Sote \(paijat-sote.fi\)](#)

Koulutus

- [Koulutuskeskus Salpaus - Ole hyvä.](#)
- [Hyvän elämän puolesta - Lahden Diakonialaitos - Dila](#)
- [LAB-ammattikorkeakoulu | LAB.fi](#)
- [Lahden kansanopisto](#)
- [Musiikin opetus - Meillä harrastetaan ja opiskellaan musiikkia ilolla! \(concis.fi\)](#)
- [Lahden Tanssiopisto | Ilmaisun riemua lajista toiseen](#)
- [Koulutukset - Kolmen Kampuksen Urheiluopisto Oy \(urheiluopisto3k.fi\)](#)
- [Koulutuksen pääsivu - Vierumäki \(vierumaki.fi\)](#)
- [Päijät-Hämeen kesäyliopisto – Kesäyliopisto sinua varten – ympäri vuoden \(paijathameenkesayliopisto.fi\)](#)
- [Lahden Hierojakoulu / Joensuun Hierojakoulu / Lappeenrannan Hierojakoulu - Etusivu](#)
- [Etusivu - Kiipula](#)

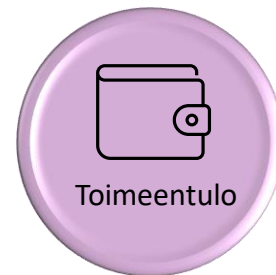
Hyvinvointi

- [Etusivu | Päijäthämäläiset \(pajathamalaiset.fi\)](https://pajathamalaiset.fi)
- [Päijät-Hämeen ehkäisevän työn verkostowiki \[licensed for non-commercial use only\] / Ongelmapelaaminen ja pelihaittojen ehkäisy Päijät-Hämeessä -Palvelukarttoitus \(pbworks.com\)](#)
- [Web-tietopalvelu: Terveystieto-opas \(webtieto.com\)](https://webtieto.com)
- [Asukas- ja asiakasosallisuus – THL](#)
- [Asiakkaat ja osallisuus - THL](#)
- [Päijät-Hämeen hyvinvointialue - Päijät-Hämeen hyvinvointialue \(pajatha.fi\)](https://pajatha.fi)
 - [Sote-keskusten terveystalvelut - Päijät-Sote \(pajat-sote.fi\)](https://pajat-sote.fi)

Toimeentulo

- [Toimeentulotuki | Henkilöasiakkaat | Kela](#)
- [Kelan etuudet | Henkilöasiakkaat | Kela](#)
- [Työttömyysetuuden saaminen Kelasta | Henkilöasiakkaat | Kela](#)
- [Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö – TYJ](#)
- [Päijät-Hämeen hyvinvointialue - Päijät-Hämeen hyvinvointialue \(pajatha.fi\)](#)
 - [Sosiaalihuollon ohjaus ja neuvonta - Päijät-Sote \(pajjat-sote.fi\)](#)
 - [Vaikea taloudellinen tilanne - Päijät-Sote \(pajjat-sote.fi\)](#)

Elämänhallinta

- [Päijät-Hämeen ehkäisevän työn verkostowiki \[licensed for non-commercial use only\] / Ongelmapelaaminen ja pelihaittojen ehkäisy Päijät-Hämeessä -Palvelukartoitus \(pbworks.com\)](#)
- [Päijät-Hämeen TYP - Päijät-Sote \(paijat-sote.fi\)](#)
- [Päijät-Hämeen hyvinvointialue - Päijät-Hämeen hyvinvointialue \(paijatha.fi\)](#)
 - [Digiklinikan Huoli pärjäämisestä -keskustelukanava on tukena arjessa - Päijät-Sote \(paijat-sote.fi\)](#)
 - [Tukea arkeen aikuisille - Päijät-Sote \(paijat-sote.fi\)](#)
 - [Sosiaalihuollon ohjaus ja neuvonta - Päijät-Sote \(paijat-sote.fi\)](#)
 - [Kuntouttava työtoiminta - Päijät-Sote \(paijat-sote.fi\)](#)

